

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności Podkarpackiego
Banku Spółdzielczego
za I półrocze 2019 r.**

Spis treści

Spis treści.....	3
1. Podstawowe informacje o Podkarpackim Banku Spółdzielczym	5
1.1 Dane identyfikacyjne Banku	5
1.2 Zebranie Przedstawicieli.....	5
1.3 Rada Nadzorcza	7
1.4 Zarząd	7
1.5 Sprawy członkowskie.....	7
1.6 Dane o strukturze organizacyjnej.....	8
1.7 Misja, wizja i cele strategii w latach 2019 – 2023	10
1.8 Najważniejsze wydarzenia I półrocza 2019 roku.....	10
2. Zewnętrzne uwarunkowania działalności	11
2.1 Otoczenie makroekonomiczne.....	11
2.2 Sytuacja w sektorze bankowym w I półroczu 2019 roku	11
2.3. Inne czynniki zewnętrzne wpływające na działalność Banku.....	12
2.4 Tendencje w gospodarce polskiej i światowej w 2019 roku	13
3. Rozwój organizacyjny, infrastrukturalny i technologiczny	16
3.1 Zmiany organizacyjne	16
3.2 Organizacja i sieć placówek.....	17
3.3 Zarządzanie zasobami ludzkimi	17
Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień 30.06.2019 r. kształtowała się następująco:.....	17
3.4 Nakłady inwestycyjne.....	18
3.5 Rozwój IT	18
4. Działalność Podkarpackiego Banku Spółdzielczego.....	19
4.1 Cele działalności Banku	19
4.2 Podstawowe segmenty działalności Banku	19
4.3 Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank	21
4.4 Zmiany w ofercie produktowej Banku	22
4.5 Działania sprzedażowe.....	23
4.6 Działalność marketingowa i public relations	23
4.7 Współpraca z podmiotami zależnymi.....	24
4.8 Główni konkurenci Banku.....	24
5. Sytuacja finansowa	24
5.1 Aktywa Banku	24
5.2 Pasywa Banku	26
5.3 Rachunek zysków i strat	26
5.4 Objaśnienia różnic pomiędzy uzyskanymi wynikami finansowymi a wcześniej zatwierdzonym planem finansowym, jeżeli co najmniej jedna z pozycji składających się na wynik finansowy różni się w znacznym stopniu w stosunku do pozycji z planu finansowego	28
5.5 Fundusze własne Banku	29
5.6 Inwestycje kapitałowe oraz aktywa trwałe finansowe.....	31

5.7 Podstawowe wskaźniki.....	33
5.8 Dodatkowe informacje finansowe	33
5.9 Ocena - wraz z jej uzasadnieniem - dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Bank podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom....	35
5.10 Istotne zdarzenia wpływające na sytuację jednostki, jakie wystąpiły po dacie sprawozdania finansowego	36
5.11 Informacja na temat tego, czy jednostka powoduje lub nie powoduje istotnego zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego	36
6. Zarządzanie ryzykiem	36
6.1 Podstawowe zasady i struktura zarządzania ryzykiem.....	36
6.2 Zarządzanie ryzykiem kredytowym	36
6.3 Zarządzanie ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności	38
6.4 Zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykami pokrewnymi	42
6.5 Ryzyko braku zgodności.....	43
6.6 Pozostałe ryzyka	43
6.7 Zarządzanie kapitałem.....	45
8.Zasady Ładu Korporacyjnego.....	47
9. Pozostałe informacje	47
10.Perspektywy na przyszłość	47
11. Ryzyko kontynuacji działalności Jednostki	48

1. Podstawowe informacje o Podkarpackim Banku Spółdzielczym

1.1 Dane identyfikacyjne Banku

- Pełna nazwa Banku: Podkarpacki Bank Spółdzielczy
- Forma prawna: Spółdzielnia
- Bank działa na podstawie: Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, Prawa bankowego, Prawa spółdzielczego.
- Bank został wpisany do rejestru sądowego dnia 24 września 2001 roku przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000047309, ostatniego wpisu dokonano dnia 17 lipca 2019 roku
- Numer REGON: 000507532
- Numer NIP: 6870011462
- Bank, zgodnie ze Statutem, prowadzi działalność na terenie całego kraju
- Fundusze własne ogółem na dzień 30.06.2019 r. 58 926 152,88 zł
- Adres siedziby: 38-500 Sanok, ul. Mickiewicza 7
- Telefon: (13) 46 55 800
- Fax: (13) 46 55 801
- Adres strony internetowej Banku: <https://www.pbsbank.pl/>
- Podkarpacki Bank Spółdzielczy od dnia 01.01.2019 r. działa poza zrzeszeniem Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie
- Przedmiotem działalności Banku według PKD jest:
 - 6419Z Pozostałe pośrednictwo pieniężne,
 - 6499Z Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
 - 6810Z Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
 - 6622Z Działalność Agentów i Brokerów ubezpieczeniowych,
 - 6630Z Działalność związana z zarządzaniem funduszami,
 - 6612Z Działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych,
 - 6209Z Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
 - 6619Z Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych.

1.2 Zebranie Przedstawicieli

Zebranie Przedstawicieli jest najwyższym organem Banku zwoływanym przez Zarząd przynajmniej raz w roku w ciągu 6 miesięcy po upływie roku obrotowego.

W 2019 roku Zebranie Przedstawicieli odbyło się w dniu 28 czerwca 2019 roku.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto następujące uchwały:

- nr 1/2019 w sprawie wyboru Przewodniczącego Zebrania Przedstawicieli,
- nr 2/2019 w sprawie wyboru Sekretarza Zebrania Przedstawicieli,
- nr 3/2019 w sprawie zatwierdzenia Porządku obrad Zebrania Przedstawicieli oraz Regulaminu obrad Zebrania Przedstawicieli,
- nr 4/2019 w sprawie wyboru Komisji mandatowo – skrutacyjnej,
- nr 5/2019 w sprawie wyboru Komisji ds. odpowiedniości Rady Nadzorczej,
- nr 6/2019 w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie dokonywania ocen odpowiedniości Członków Rady Nadzorczej,
- nr 7/2019 w sprawie przyjęcia kolegialnej oceny kwalifikacji Rady Nadzorczej Banku,
- nr 8/2019 w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej za rok 2018,
- nr 9/2019 w sprawie oceny Polityki wynagrodzeń Banku,
- nr 10/2019 w sprawie oceny stosowania zasad ładu korporacyjnego,
- nr 11/2019 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu z działalności Podkarpackiego Banku Spółdzielczego za rok 2018,
- nr 12/2019 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku za 2018 rok obrotowy,
- nr 13/2019 w sprawie określenia sposobu pokrycia straty z lat ubiegłych oraz pokrycia straty za 2018 rok obrotowy,
- nr 14/2019 w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu p.o. Prezesa Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Pani Monice Krawczyk,
- nr 15/2019 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Pani Agacie Niemczyk,
- nr 16/2019 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Panu Rafaelowi Lelito,
- nr 17/2019 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Panu Tomaszowi Sewerynowi,
- nr 18/2019 w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu, Pani Jolancie Pytlowany,
- nr 19/2019 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Panu Maciejowi Frankiewiczowi,
- nr 20/2019 w sprawie oznaczenia najwyższej sumy zobowiązań Banku na 2019 rok obrotowy,
- nr 21/2019 w sprawie wprowadzenia poprawek w Projekcie uchwały w sprawie zmian w Statucie Podkarpackiego Banku Spółdzielczego,
- nr 22/2019 w sprawie zmian w Statucie Banku i wprowadzenia tekstu jednolitego Statutu,
- nr 23/2019 w sprawie zbycia nieruchomości położonych w Przemyśle,
- nr 24/2019 w sprawie zbycia nieruchomości położonych w Krośnie,
- nr 25/2019 w sprawie zbycia nieruchomości położonych w Dębicy,
- nr 26/2019 w sprawie zbycia nieruchomości położonych w Komańczy,
- nr 27/2019 w sprawie zbycia nieruchomości położonych w Sanoku,
- nr 28/2019 w sprawie zbycia nieruchomości położonych w Sanoku,
- nr 29/2019 w sprawie wystąpienia z organizacji gospodarczych.

1.3 Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza jest statutowym organem Banku sprawującym kontrolę i nadzór nad jego działalnością. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad sprawami Banku w imieniu wszystkich udziałowców, kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Banku. Członków Rady Nadzorczej wybiera Zebranie Przedstawicieli spośród osób reprezentujących udziałowców Banku.

W okresie od dnia 01.01.2019 roku do dnia 25.03.2019 roku Rada Nadzorcza Podkarpackiego Banku Spółdzielczego pracowała w następującym składzie:

- Stanisław Łobodziński,
- Edyta Dziadosz,
- Tadeusz Szałankiewicz,
- Jan Włodyka,
- Antoni Mazur,
- Wojciech Schmidt,
- Robert Sokołowski,
- Marek Fejdasz,
- Łucjan Wota.

Z dniem 26.03.2019 r. Pan Marek Fejdasz złożył pisemną rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej. Od tego dnia Rada Nadzorcza działa w składzie 8-osobowym.

Posiedzenia Rady Nadzorczej Banku odbywały się w razie potrzeby. W ciągu I półrocza 2019 roku odbyło się 5 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 30 uchwał.

1.4 Zarząd

Zarząd Banku jest statutowym, kolegialnym organem Banku, który kieruje działalnością Banku i reprezentuje Bank na zewnątrz. Wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie Banku ustala Zarząd, a zatwierdza Rada Nadzorcza.

W okresie od 01.01.2019 roku do 30.06.2019 roku Zarząd pracował w składzie:

- Monika Krawczyk – p.o. Prezes Zarządu,
- Agata Niemczyk – Wiceprezes Zarządu,
- Rafael Lelito – Wiceprezes Zarządu,
- Tomasz Seweryn – Wiceprezes Zarządu,
- Jolanta Pytlowany – Członek Zarządu, Dyrektor Zarządzający Departamentem Ryzyk i Analiz.

W ciągu I półrocza 2019 roku odbyło się 26 protokołowanych posiedzeń Zarządu, na których podjęto 148 uchwał.

1.5 Sprawy członkowskie

Na dzień 30.06.2019 r. liczba członków Podkarpackiego Banku Spółdzielczego wynosiła 12 302, w tym: osoby fizyczne – 12 166, osoby prawne: 136.

Wyszczególnienie (w tys. zł)	31.12.2018	30.06.2019
Fundusz udziałowy:	21 440 580,00 zł	21 972 480,00 zł
w tym fundusz udziałowy osób prawnych	13 419 880,00 zł	13 487 880,00 zł
Średnia kwota udziału przypadająca na 1 Członka PBS (osoby fiz.)	696,36 zł	697,40 zł
Średnia kwota udziału przypadająca na 1 osobę prawną	105 668,35 zł	99 175,59 zł

1.6 Dane o strukturze organizacyjnej

Strukturę organizacyjną Banku tworzą jednostki organizacyjne: Centrala, Oddziały Banku, Oddziały Operacyjne (A) i (B) i Punkty Obsługi Klienta oraz komórki organizacyjne stanowiące wewnętrzny element struktury jednostek organizacyjnych. W Centrali Banku komórkami organizacyjnymi są: Departamenty, Biura, Sekcje, Centrum Korporacyjne, Samodzielne Stanowiska Pracy, zaś w Oddziale Banku oraz Oddziale Operacyjnym (A) komórkami organizacyjnymi są: Sekcje, Samodzielne Stanowiska Pracy.

Ranga poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych uzależniona jest od zakresu realizowanych zadań, rozmiarów wykonywanych czynności i wielkości zatrudnienia.

Podstawową strukturę organizacyjną Banku tworzą następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Centrala Banku: Sanok ul. Mickiewicza 7,
- 2) Oddziały Banku:
 - 1) Oddział w Sanoku ul. Kościuszki 22,
 - 2) Oddział w Brzozowie ul. Mickiewicza 26,
 - 3) Oddział w Krośnie ul. Tysiąclecia 3,
 - 4) Oddział w Rzeszowie ul. Podwisłocze 21,
 - 5) Oddział w Dębicy ul. Strażacka 9,
- 3) Oddziały Operacyjne (A):
 - 1) Oddział Operacyjny w Zarszynie ul. Bieszczadzka 15,
 - 2) Oddział Operacyjny w Lesku ul. Plac Konstytucji 3 Maja 14,
 - 3) Oddział Operacyjny w Haczowie 573,
 - 4) Oddział Operacyjny w Miejscu Piastowym ul. Krośnieńska 5b,
 - 5) Oddział Operacyjny w Dukli ul. Kościuszki 9,
 - 6) Oddział Operacyjny w Jaśle ul. Kościuszki 38,
 - 7) Oddział Operacyjny w Łańcucie ul. Królowej Elżbiety 2,
 - 8) Oddział Operacyjny w Przemyślu ul. Mickiewicza 4,
 - 9) Oddział Operacyjny w Mielcu ul. Jagiellończyka 13,
 - 10) Oddział Operacyjny w Jarosławiu ul. Grunwaldzka 18,
 - 11) Oddział Operacyjny w Domaradzu 314,
- 4) Oddziały Operacyjne (B):
 - 1) Oddział Operacyjny w Besku ul. Podkarpacka 5,

- 2) Oddział Operacyjny w Brzozowie, ul. Kościuszki 63,
- 3) Oddział Operacyjny w Ropczycach, ul. Barbary 5,
- 4) Oddział Operacyjny w Sędziszowie Małopolskim ul. 3 Maja 47,
- 5) Oddział Operacyjny w Polańczyku, ul. Wiejska 2,
- 6) Oddział Operacyjny w Ustrzykach Dolnych, ul. 29 Listopada 2,
- 7) Oddział Operacyjny w Kolbuszowej, ul. Plac Wolności 32,
- 8) Oddział Operacyjny w Rzeszowie, ul. 8 Marca 1,
- 9) Oddział Operacyjny w Strzyżowie, ul. Rynek 4,
- 10) Oddział Operacyjny w Leżajsku, ul. Mickiewicza 66,
- 11) Oddział Operacyjny w Korczynie ul. Spółdzielcza 3,
- 12) Oddział Operacyjny w Krośnie, ul. Czajkowskiego 94,
- 13) Oddział Operacyjny w Dydni 225,

5) Punkty Obsługi Klienta:

- 1) Punkt Obsługi Klienta w Iwoniczu Zdroju al. Słoneczna 7,
- 2) Punkt Obsługi Klienta w Grabownicy 601,
- 3) Punkt Obsługi Klienta w Jasienicy Rosielnej 255a,
- 4) Punkt Obsługi Klienta w Lesku, ul. Rynek 1,
- 5) Punkt Obsługi Klienta w Nowotańcu 16,
- 6) Punkt Obsługi Klienta w Rzepedzi 19,
- 7) Punkt Obsługi Klienta w Rzeszowie, ul. Rejtana 67,
- 8) Punkt Obsługi Klienta w Sanoku, ul. Krakowska 2,
- 9) Punkt Obsługi Klienta w Sanoku, ul. Traugutta 9,
- 10) Punkt Obsługi Klienta w Sanoku, ul. Rynek 1,
- 11) Punkt Obsługi Klienta w Sanoku, ul. Lipińskiego 18,
- 12) Punkt Obsługi Klienta w Mielcu, ul. Głowackiego 5,
- 13) Punkt Obsługi Klienta w Dębicy, ul. Parkowa 28,
- 14) Punkt Obsługi Klienta w Tyrawie Wołoskiej 175
- 15) Punkt Obsługi Klienta w Zagórzul. Piłsudskiego 55,
- 16) Punkt Obsługi Klienta w Czarnej ul. Konarskiego 1a
- 17) Punkt Obsługi Klienta w Olszanicy 210,
- 18) Punkt Obsługi Klienta w Baligrodzie, ul. Plac Wolności 21,
- 19) Punkt Obsługi Klienta w Bukowsku 289,
- 20) Punkt Obsługi Klienta w Komańczy 65.

1.7 Misja, wizja i cele strategii w latach 2019 – 2023

Misją Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest **utrzymanie statusu instytucji bezpiecznej i przyjaznej dla klientów, świadczącej wysokiej jakości usługi finansowe oraz wspierającej lokalną przedsiębiorczość**. Celem funkcjonowania Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest systematyczne umacnianie pozycji rynkowej poprzez budowę silnych i długookresowych relacji z Klientami przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii i kanałów dystrybucji.

Wizją Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest bycie liczącym się na rynku lokalnym bankiem, nowoczesnym w zaspokajaniu potrzeb finansowych swoich klientów, dbającym o zapewnienie wysokich standardów zarówno w zakresie obsługi klienta, jak i bezpieczeństwa. Podkarpacki Bank Spółdzielczy będzie funkcjonować przede wszystkim na rynku detalicznym oraz rynku średnich, małych i mikro przedsiębiorstw. Celem Banku jest również utrzymanie pozycji solidnego pracodawcy.

Bank łączy innowacyjne podejście do bankowości, uwzględniając nowoczesne technologie i tradycyjne zasady, kierując się nimi od początku swojej działalności i jednocześnie oferując usługi na najwyższym poziomie.

Wartościami priorytetowymi dla Banku są:

- Wiarygodność
- Stabilność
- Bezpieczeństwo
- Innowacyjność
- Satysfakcja Klienta

Celem Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest utrzymanie dotychczasowej pozycji rynkowej z zachowaniem znaczącego udziału w lokalnym rynku usług bankowych.

Nadal aktualna pozostaje kwestia współpracy ze środowiskami lokalnymi, z zachowaniem aspektu opłacalności i oceny poziomu ryzyka podejmowanych przez Bank przedsięwzięć.

Powyższe cele Bank będzie realizował adekwatnie do możliwości finansowych i kapitałowych.

1.8 Najważniejsze wydarzenia I półrocza 2019 roku

Do najważniejszych zdarzeń w sprawozdawczym okresie należą między innymi:

- 1) w dniu 6 lutego 2019 roku Sąd Rejonowy w Rzeszowie wydał postanowienie o wpisaniu podwyższenia kapitału zakładowego PBS IP Sp. z o.o. oraz o połączeniu tej spółki ze Spółką Carmine Investments Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A., poprzez przejęcie jej majątku w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 oraz 517 i nast. Kodeksu spółek handlowych. W efekcie powyższego postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 20 lutego 2019 roku wykreślono Carmine Investments Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SKA z Krajowego Rejestru Sądowego. Powyższe spowodowało skutek w postaci obniżenia kapitału Tier I o kwotę 47 261 tys. zł, co w konsekwencji spowodowało spadek łącznego współczynnika kapitałowego do poziomu 7,55%, współczynnika kapitału Tier I do poziomu 2,92% oraz współczynnika kapitału Tier I (CET1) do poziomu 2,65% (wyliczonych na bazie wymogu kapitałowego i zapisów ksiąg rachunkowych Banku na dzień 31.01.2019 r.),
- 2) Urząd Komisji Nadzoru Finansowego przeprowadził w Banku w dniach od 28 stycznia 2019 roku do dnia 1 marca 2019 roku inspekcję problemową, która obejmowała ocenę jakości aktywów oraz zarządzanie ryzykiem kredytowym,
- 3) w dniu 28 czerwca 2019 roku odbyło się Zebranie Przedstawicieli Banku, na którym m.in. zatwierdzono sprawozdanie finansowe Banku, sprawozdanie Zarządu z działalności oraz udzielono wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w roku 2018 absolutorium z wykonania obowiązków. Podjęto

również uchwały w sprawie określenia sposobu pokrycia straty za straty z lat ubiegłych oraz pokrycia straty za 2018 rok obrotowy,

- 4) w I półroczu br. Bank zawarł z funduszem sekurytyzacyjnym umowy przelewu wierzytelności, będące umowami o jakich mowa w art. 92a ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, na mocy których zbył wierzytelności stracone,
- 5) Zarząd Banku, w celu dostosowania działalności do możliwości kapitałowych na mocy Uchwały nr 85/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r. ustalił nowe zasady udzielania kredytów i pożyczek pieniężnych oraz gwarancji i poręczeń,
- 6) Bank podpisał porozumienie o współpracy z zewnętrznym podmiotem z sektora finansowego zmierzające do uzyskania wsparcia w prowadzonym i planowym procesie restrukturyzacji Banku, który ma prowadzić do odzyskania zdolności do funkcjonowania zgodnie z przepisami prawa.

2. Zewnętrzne uwarunkowania działalności

2.1 Otoczenie makroekonomiczne

Spadek stopy bezrobocia rejestrowanego, wzrost produkcji we wszystkich sektorach przemysłu i zwiększające się wynagrodzenia to tylko niektóre z pozytywnych informacji opublikowanych przez GUS w opracowaniu „Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w pierwszym półroczu 2019 roku”. Zgodnie ze wstępnym szacunkiem Głównego Urzędu Statystycznego wzrost gospodarczy przyspieszył w II kwartale 2019 r. do 4,5% r/r. Gospodarka krajowa jest wciąż odporna na spowolnienie w UE. W II kwartale 2019 r. czynnikiem wzrostu gospodarczego był popyt krajowy, którego wzrost w skali roku wyniósł 4,8% i był on wyższy od notowanego w I kwartale 2019 r. Z danych GUS wynika również, że inwestycje w II kwartale wzrosły o 9,0% r/r, konsumpcja prywatna zwiększyła się o 4,4%, zaś popyt krajowy wzrósł o 4,8% r/r.

2.2 Sytuacja w sektorze bankowym w I półroczu 2019 roku

Zysk netto sektora bankowego w pierwszym półroczu 2019 r. wyniósł 7,5 mld zł, odnotowując spadek o 0,4% r/r. Wynik odsetkowy sektora bankowego sięgnął 24,3 mld zł i był o 8,0% wyższy r/r, a wynik z prowizji osiągnął poziom 6,6 mld zł stanowiąc wartość wyższą o 1,2% r/r. Całkowite przychody operacyjne netto sektora w pierwszym półroczu 2019 roku zwiększyły się względem analogicznego okresu 2018 o 8,6% do poziomu 36,1 mld zł. Koszty działania banków w okresie od stycznia do czerwca 2019 r. wyniosły 18,4 mld zł, wykazując wzrost 4,4% r/r, w tym koszty działania banku i koszty pracownicze wzrosły o 2,6%, a koszty ogólnego zarządu o 6,1%. Istotny negatywny wpływ na wynik finansowy r/r miał skokowy wzrost amortyzacji o 49,5%. Odpisy (utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości) ukształtowały się na poziomie 4,8 mld zł i były o 15,6% wyższe niż rok wcześniej.

Poniżej wyniki sektora bankowego (z oddziałami zagranicznymi) według danych KNF (w mln zł).

	2018-06-30	2019-06-30	zmiana r/r (w %)
Wynik z tytułu odsetek	22 493	24 300	8,0%
Wynik z tytułu prowizji	6 479	6 559	1,2%
Całkowite przychody operacyjne, netto	33 272	36 124	8,6%
Koszty działania banku	17 636	18 412	4,4%
- w tym: koszty działania banku, koszty pracownicze	8 713	8 940	2,6%
- w tym: koszty ogólnego zarządu	8 924	9 472	6,1%

Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	1 458	2 179	49,5%
Rezerwy	220	366	66,4%
Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości	4 110	4 753	15,6%
Wynik z działalności operacyjnej	9 827	10 387	5,7%
Zysk (strata) roku bieżącego	7 537	7 509	-0,4%

2.3. Inne czynniki zewnętrzne wpływające na działalność Banku

Sytuację ekonomiczno - finansową Banku determinuje szereg czynników o charakterze wewnętrznym i zewnętrznym, w tym także uwarunkowania występujące globalnie w sektorze bankowym i w sektorze banków spółdzielczych. Ewentualne zagrożenia mogą stanowić m. in.:

- możliwość materializacji kosztów ryzyka dot. transakcji kredytowych,
- niższy od oczekiwanego stopień odzysku wierzytelności z działalności windykacyjnej,
- trudności w pozyskaniu kapitałów celem spełnienia rosnących wymogów regulacyjnych, w tym dot. możliwości pozyskania kapitału z rynku kapitałowego,
- presja otoczenia konkurencyjnego banku, udział instytucji „niebankowych” na rynku płatności i consumer finance,
- niekorzystne zmiany przepisów podatkowych powodujące wzrost obciążeń kosztami,
- przeregulowanie sektora bankowego obligatoryjnymi wymogami zewnętrznymi, wymagającymi kosztownych modyfikacji systemowych,
- trudności w wykorzystaniu środków funduszy unijnych przez rolnictwo, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz samorządy terytorialne,
- procesy demograficzne, w tym starzenie się społeczeństwa, zmniejszenie ilości osób aktywnych zawodowo, mobilność,
- nadążanie za postępem technologicznym, zapewnienie odpowiednich funduszy na ten kierunek rozwoju,
- rozwiązania regulacyjne, prowadzące do osłabienia pozycji banku jako wierzyciela i zmniejszenia możliwości efektywnego dochodzenia przez niego roszczeń w sporach z dłużnikami,
- cyberprzestępczość oraz koszty zapewnienia bezpieczeństwa transakcji realizowanych za pośrednictwem kanałów elektronicznych,
- zwiększające się nasycenie rynku bankowości detalicznej.

Otoczenie społeczne i demografia

Prognozy demograficzne dot. kraju niestety nie należą do obiecujących. Wskazują one, że w ciągu następnej dekady populacja osób w wieku produkcyjnym będzie się kurczyć o przeciętnie 0,9 proc. rocznie. Oznacza to, że w 2050 roku na polskim rynku pracy będzie brakować 10,5 mln pracowników w wieku produkcyjnym, którzy są niezbędni, aby utrzymać obecny stosunek do liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Polskie społeczeństwo nie tylko jednak się starzeje - ubywa w nim również osób aktywnych zawodowo. Z danych głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w nadchodzących latach coraz mniej ludzi będzie wchodzić na rynek pracy, a coraz więcej będzie go opuszczać. Zatem, starzenie się społeczeństwa i zmiany w strukturze demograficznej to jedno z największych wyzwań, z jakimi musi się borykać współczesny rynek pracy. W ślad za zmianami demograficznymi zmianie ulegać będzie struktura klientów Banku, spowoduje to sukcesywne zwiększenie ilości osób w wieku poprodukcyjnym i zmniejszenie ilości klientów aktywnych zawodowo, o największym potencjale popytu kredytowego. W najbliższych latach – w celu uzupełnienia sił roboczych – należy spodziewać się większej imigracji do Polski. Będzie ona coraz bardziej intensywna, choć

należy pamiętać, że wiele będzie zależało od decyzji politycznych, zarówno tych podejmowanych na szczeblu krajowym, jak i europejskim.

Otoczenie prawne

Bank monitoruje na bieżąco wszelkie zmiany prawne, które mogłyby wpłynąć na jego działalność. Kadra Banku przechodzi regularne szkolenia, a Bank z wyprzedzeniem przygotowuje się do implementacji zmian.

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zasady funkcjonowania sektora bankowości spółdzielczej, w tym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, jest ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z późn. zmianami, która ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2019 roku w przypadku Banku ma zastosowanie w ograniczonym zakresie, oraz Ustawa Prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1982 r. z późn. zm.

Z uwagi na art.22b ust. 12 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, w związku z wygaśnięciem umowy zrzeszenia łączącej Bank z Bankiem BPS S.A., wystąpiła konieczność wdrożenia od dnia 1 stycznia 2019 roku samodzielnego modelu działania, opartego o współpracę z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. na innej niż umowa zrzeszenia, podstawie prawnej. Stosowna umowa ramowa regulująca współpracę została zawarta w roku 2018, ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2019 roku.

Istotnymi przepisami prawnymi, których zmiany wpłynęły na działalność Banku w I półroczu 2019 roku są zmiany do ustawy o usługach płatniczych, implementujące Dyrektywę PSD II, wynikające z ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, w tym Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2018/389 z dnia 27 listopada 2017 r., uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta i wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji. Przepisy powyższe wprowadziły m.in. od dnia 14 września 2019 roku nowe wymagania w zakresie udostępnienia przez Bank systemów bankowości elektronicznej celem uzyskiwania dostępu do rachunku przez osoby trzecie (tzw. third party providers – TPP), w tym spowodowały konieczność podjęcia w I półroczu 2019 roku działań mających na celu wdrożenie zmian w umowach zawartych z klientami oraz w systemach informatycznych Banku, dotyczących zasad silnego uwierzytelniania klienta (SCA) dla celu logowania się do usług bankowości elektronicznej oraz wykonywania elektronicznych transakcji płatniczych i ich autoryzacji.

Niezależnie od powyższego Bank wdrożył stosowne rozwiązania mające na celu dostosowania się do przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 kwietnia 2019 roku w sprawie szczegółowego zakresu trybu i terminu przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji niezbędnych do realizacji jego zadań oraz sposobu weryfikacji prawidłowości przekazywanych informacji.

Tak jak w przypadku innych podmiotów, na działalność Banku w 2019 roku wpłynęły także zmiany wynikające z Ustawy z 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw która m.in. wprowadziła z dniem 1.01.2019 r. do Ordynacji podatkowej nową instytucję prawa podatkowego – informacje o schematach podatkowych, a także nowe zasady dotyczące tzw. cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych.

Bank w I półroczu podjął działania mające na celu przygotowanie się do wdrożenia ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła m.in. rozszerzenie definicji rachunku podmiotu kwalifikowanego, a także rozszerzyła także zakres danych przesyłanych przez banki i SKOK-i do STIR. Bank podjął również w I półroczu 2019 roku działania, mające na celu przygotowanie się do zmian w systemach informatycznych, mających na celu wdrożenie postanowień ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 poz. 1018), na mocy której wprowadzono wymagania dotyczące weryfikacji tzw. białej listy podatników VAT.

2.4 Tendencje w gospodarce polskiej i światowej w 2019 roku

Wzrost PKB w II kwartale br. jest bardzo zbliżony do oczekiwań analityków. Głównym motorem wzrostu pozostała konsumpcja. Sprzyjają temu trzy czynniki: niskie bezrobocie, szybki wzrost wynagrodzeń oraz programy społeczne rządu. Wzrost inwestycji także kształtował się na dobrym poziomie - około 8% i miał dodatni wkład we wzrost PKB. Pozytywnie na rozwój gospodarki wpływa też to, że mamy własną walutę i to, jak kształtuje się jej kurs. Dotyczy to zarówno salda obrotów bieżących jak i tworzenia PKB.

Odczyty gospodarcze, w szczególności w Europie Zachodniej, mogą w ostatnich miesiącach niepokoić. Indeksy PMI utrzymują się trwale poniżej poziomu 50 punktów. Pozostaje to praktycznie bez wpływu na zachowanie się rynkowych indeksów. Wskaźnik PMI dla krajowego indeksu, jak dotąd nie znalazł odzwierciedlenia w danych realnych, które wskazują na kontynuację zdrowego wzrostu gospodarki. Część rozbieżności można tłumaczyć pewnym zapóźnieniem w realizacji zamówień krajowych wytwórców. Jednak przy silnym wsparciu fiskalnym nie występują obecnie prognozy znaczącego spowolnienia wzrostu polskiego PKB w 2019 roku, jak wskazywałyby na to odczyty wskaźników wyprzedzających.

Słabnąca gospodarka Niemiec jest jednym z czynników ryzyka dla naszej gospodarki. Niezmiennie pozostaje nim także twardy Brexit i, jak dla całego świata, napięcia handlowe na linii USA – Chiny.

Indeks cen konsumpcyjnych (CPI), głównej miary inflacji w Polsce, przyspieszył w czerwcu br. w dużej mierze za sprawą wzrostu cen żywności - ceny w kategorii żywność i napoje bezalkoholowe odnotowały wzrost o 5,7% r/r, po 5% w maju br. Wyraźnie przyspieszyła również tzw. inflacja bazowa, nie obejmująca cen energii i żywności. To z kolei konsekwencja drożejących usług, których ceny wzrosły w czerwcu o 3,9% r/r, po 3,3% w maju.

Opisując pierwsze półrocze bieżącego roku, można stwierdzić, iż cofając się do prognoz tworzonych pod koniec ubiegłego roku, większość z nich nie sprawdziła się. Jedyną sprawdzoną prognozą było utrzymanie słabej koniunktury w strefie euro, chociaż w części prognoz wskazywano na możliwe odbicie w drugim półroczu.

Po spadkach w IV kwartale ubiegłego roku, indeksy z końcem grudnia silnie odbiły i ten trend trwał praktycznie do końca I półrocza. Okres ten był bardzo udany dla inwestorów alokujących środki na rynkach rozwiniętych. Amerykański indeks S&P 500 zyskał w tym czasie 17,3%, 2 razy ustanawiając nowe historyczne szczyty. Jeszcze korzystniej wypadły amerykańskie spółki technologiczne skupione w indeksie Nasdaq, zyskując nieco ponad 20%. Hossa nie ominęła Europy Zachodniej, niemiecki DAX wzrósł o 18,9%, zaś francuski CAC40 o 18%. Dużo słabiej na tym tle wypadł polski rynek, który przez długi czas był odporny na globalny optymizm. WIG20 zyskał od początku roku około 3%, zaś szeroki indeks WIG 5,3%. Było to zasługą lepszego zachowania się małych i średnich spółek. sWIG80 zyskał 12,2%, zaś mWIG40 odpowiednio 5%. Powodami do optymizmu na początku roku były nadzieje inwestorów na szybkie zakończenie tematu wojen handlowych. Ten scenariusz wydawał się być realny do końca kwietnia br., gdy Donald Trump w znaczący sposób zaostrzył retorykę Stanów Zjednoczonych, czego konsekwencją było wpisanie na czarną listę kilku chińskich korporacji, w tym Huawei, jak również groźba nałożenia kolejnych wysokich ceł na chińskie produkty. Te wydarzenia zachwiały na moment optymizmem inwestorów, jednak ostatecznie na szczycie G20 pod koniec czerwca udało się uzyskać zawieszenie broni.

Rada Polityki Pieniężnej utrzymuje stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie od marca 2015 roku. W pierwszej połowie 2019 r. stopy procentowe nie uległy zmianie. Poziom inflacji wciąż oscyluje wokół celu inflacyjnego, a zatem nie zagraża gospodarce, a przeciwnie - okazuje się dla niej korzystny, zgodnie z opinią prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

Wybrane wskaźniki gospodarcze w Polsce:

Nazwa wskaźnika	2017 r.	2018 r.	I półrocze 2019 r.
Wzrost gospodarczy (produkt krajowy brutto)	5,0%	4,9%	4,5%
Deficyt budżetu	25,4 mld	10,4 mld	5,04 mld
Wskaźnik inflacji	2,0%	1,6%	2,6%

Wskaźnik bezrobocia	6,6%	5,8%	5,3%
Stopa redyskonta weksli	1,75%	1,75%	1,75%
Stopa kredytu lombardowego	2,50%	2,50%	2,50%
Stopa depozytowa	0,50%	0,50%	0,50%
Stopa referencyjna	1,50%	1,50%	1,50%

1) PKB

Zgodnie ze wstępnym szacunkiem Głównego Urzędu Statystycznego wzrost gospodarczy przyspieszył w II kwartale 2019 r. do 4,5% r/r. Czynnikiem wzrostu gospodarczego był popyt krajowy, którego wzrost w skali roku wyniósł 4,8% i był wyższy od notowanego w I kwartale 2019 r. Z danych GUS wynika również, że inwestycje w II kwartale wzrosły o 9,0% r/r, konsumpcja prywatna odnotowała wzrost o 4,4%, zaś popyt krajowy wzrósł o 4,8% r/r. Ekonomiści spodziewali się, że w I kw. inwestycje wzrosły o 8,7% konsumpcja prywatna zwiększyła się o 4,2%, zaś popyt krajowy wzrósł o 4,3% r/r.

2) Stopa bezrobocia

Główny Urząd Statystyczny potwierdził wcześniejszy szacunek MRPiPS, zgodnie z którym stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się w czerwcu do 5,3% z 5,4% m/m. Spadek ten wynikał z czynników sezonowych, gdyż po ich korekcie stopa bezrobocia rejestrowanego ustabilizowała się na poziomie z maja wynoszącym 5,5%. Dane te, obok wskaźników GUS dotyczących przewidywanego zatrudnienia i nowoutworzonych miejscach pracy sygnalizują, że krajowy rynek pracy zbliża się do stanu nasycenia. W kolejnych miesiącach stopa bezrobocia, pomijając czynniki o charakterze sezonowym, będzie zbliżona do wartości odnotowanych w ostatnich miesiącach. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła na koniec czerwca 2019 r. 877,1 tys. (w tym 494,2 tys. kobiet) i była niższa od zanotowanej na koniec I kwartału 2019 r. o 107,6 tys. (tj. o 10,9%) oraz niższa o 90,8 tys. (tj. o 9,4%) w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. W II kwartale 2019 r. w porównaniu z I kwartałem br. zaobserwowano spadek liczby bezrobotnych mężczyzn i kobiet odpowiednio o: 60,4 tys. (tj. 13,6%) i 47,3 tys. (tj. 8,7%). Zbiorowość bezrobotnych mężczyzn i kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy zmniejszyła się również w stosunku do czerwca 2018 r. odpowiednio o 41,2 tys. osób (tj. o 9,7%) oraz o 49,6 tys. (tj. o 9,1%).

3) Inflacja

Inflacja w czerwcu wyniosła 2,6% r/r, co było zgodne z szybkim szacunkiem GUS. W analizowanym okresie uwagę zwraca nasilająca się inflacja cen żywności (+5,7% r/r), a także rosnące ceny usług, które w czerwcu były wyższe o 3,9% r/r. Ten element odpowiada za przyspieszenie inflacji bazowej, która według szacunków wzrosła do 1,9% r/r, licząc jako wskaźnik CPI po wyłączeniu cen żywności i energii. Jej wyższe sprzyja wzrost kosztów (płace, energia), a także silny popyt konsumpcyjny. W najbliższych miesiącach wskaźnik CPI utrzymywać się będzie w okolicach celu NBP, czemu pomagać będzie efekt wysokiej bazy statystycznej sprzed roku oraz spadki cen paliw. Pod koniec roku natomiast inflacja przyspieszy i zbliży się do 3,0% r/r.

4) Stopy procentowe NBP

Rada Polityki Pieniężnej utrzymuje stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie od marca 2015 roku. W pierwszej połowie 2019 r. stopy procentowe pozostały na niezmiennym poziomie i wynosiły odpowiednio: stopa referencyjna 1,50% w skali rocznej, stopa lombardowa 2,50%, stopa depozytowa 0,50%, stopa redyskonta weksli 1,75%. Niski poziom inflacji, obserwowane trendy gospodarcze oraz wypowiedzi prezesa banku centralnego wskazują na prawdopodobne utrzymanie głównej stopy NBP na poziomie 1,5% w latach 2019-2020.

5) Waluty

Przez większą część 2019 r. kurs EUR/PLN wahał się w okolicach 4,30. Złoty pozostawał w dużej mierze pod wpływem czynników zewnętrznych. Drugi kwartał br. był jednak relatywnie dobry w wykonaniu złotego. Pod koniec II kwartału 2019 r. kurs EUR/PLN obniżył się z 4,30 na początku kwietnia do 4,25 na koniec czerwca. W tym samym czasie kurs USD/PLN spadł z 3,83 do 3,76, a kurs CHF/PLN z 3,85 do 3,81. Na umocnienie złotego w połowie 2019 r. złożyły się czynniki globalne, takie jak zapowiedziane luzowanie polityki pieniężnej głównych banków centralnych i osłabienie globalnej awersji do ryzyka, związane m.in. z zawarciem tymczasowego porozumienia pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Chinami.

6) Wskaźnik koniunktury bankowej PENGAB

Wskaźnik koniunktury bankowej Pengab wzrósł w czerwcu w stosunku do majowego pomiaru o 5 pkt., do 30,7 pkt. Wzrosła aktywność przedsiębiorców i klientów indywidualnych, a ocena rynku kredytów mieszkaniowych i kredytów konsumpcyjnych utrzymuje się na wysokim poziomie. Wskaźnik ocen wyniósł w czerwcu 29,1 pkt., czyli w porównaniu do majowego odczytu wzrósł o 8,7 pkt., a wskaźnik prognoz był wyższy o 1,4 pkt. i wyniósł 32,4 pkt. W czerwcu m/m wzrosła aktywność przedsiębiorców oraz klientów indywidualnych na rynku depozytowym, jak i kredytowym. Indeksy prognostyczne m/m odnotowały spadki w przypadku kredytów konsumpcyjnych, kredytów mieszkaniowych oraz kredytów inwestycyjnych przedsiębiorstw. Wskaźnik prognoz w przypadku kredytów dla gospodarstw domowych wyniósł w czerwcu 53 pkt., czyli spadł w porównaniu do poprzedniego miesiąca o 9 pkt., a wskaźnik oceny dla tego segmentu wyniósł 45 pkt., czyli wzrósł o 19 pkt. Wskaźnik prognoz dla kredytów podmiotów gospodarczych w czerwcu wyniósł 28 pkt., czyli spadł o 1 pkt. Wskaźnik ocen zanotował 10 pkt., co oznacza, że wzrósł o 5 pkt. Sześciomiesięczna prognoza sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych wyniosła 28 pkt., czyli wzrosła o 4 pkt. m/m, a prognoza dla przedsiębiorstw wyniosła 19 pkt., czyli w porównaniu z poprzednim miesiącem spadła o 3 pkt.

3. Rozwój organizacyjny, infrastrukturalny i technologiczny

3.1 Zmiany organizacyjne

Począwszy od 1 stycznia 2019 roku weszły w życie zmiany organizacyjne wprowadzone na mocy Uchwały Zarządu nr 208/2018 z dnia 31 października 2018 r., zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 52/0018 z dnia 16 listopada 2018 r., dotyczące struktury wewnętrznej Oddziałów Banku, w wyniku której wyodrębniono: Oddziały Banku, Oddziały Operacyjne (A), Oddziały Operacyjne (B) oraz Punkty Obsługi Klienta. Oddziały Banku oraz Oddziały Operacyjne (A) podlegają Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za obszar sprzedaży oraz IT, który za pośrednictwem Departamentu Sprzedaży sprawuje nadzór nad ich działalnością. Oddziały Operacyjne (B) oraz Punkty Obsługi Klienta podlegają pod dany Oddział Banku bądź Oddział Operacyjny (A). Oddziałem Banku oraz Oddziałem Operacyjnym (A) kieruje Dyrektor Oddziału, zaś Oddziałem Operacyjnym (B) kieruje Kierownik. Pracą Punktu Obsługi Klienta kieruje Dyrektor Oddziału Banku lub Dyrektor Oddziału Operacyjnego (A), któremu dany Punkt jest podporządkowany.

W związku z powyższym zweryfikowany i zmieniony został dotychczasowy zakres zadań i odpowiedzialności Oddziałów Banku oraz Oddziałów Operacyjnych (A) i (B).

Począwszy od 1 stycznia 2019 roku na poziomie Centrali Banku rozpoczęło swoją działalność Centrum Korporacyjne, któremu przypisano zadania związane z utrzymywaniem relacji biznesowych z klientami korporacyjnymi. Centrum Korporacyjnym kieruje Dyrektor, który podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za obszar sprzedaży oraz IT.

Na mocy Uchwały 262/2018 z dnia 28 grudnia 2018 roku, Zarząd wprowadził zmiany dotyczące przypisania nowych obowiązków do zakresu zadań komórek organizacyjnych Banku w celu realizacji wymogów Ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (PSD2). Zmiany zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku Uchwałą nr 10/2019 z dnia 1 lutego 2019 roku.

Na mocy w/w Uchwały wprowadzono również zmiany organizacyjne w Departamencie Bezpieczeństwa i Administracji.

Wprowadzone zmiany obowiązują od 2 stycznia 2019 roku.

Uchwałą Zarządu nr 39/2019 z dnia 6 marca 2019 roku wprowadzono schematy organizacyjne Oddziałów Banku oraz Oddziałów Operacyjnych (A) oraz wyodrębniono stanowisko Kierownika Sekcji Przeglądu Należności funkcjonującej w ramach Departamentu Przeglądu Należności i Monitorowania Zabezpieczeń. Zmiany zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 18/2019 z dnia 26 marca 2019 roku.

Na mocy Uchwały Zarządu nr 73/2019 z dnia 11 kwietnia 2019 roku wprowadzono zmiany organizacyjne w zakresie funkcjonowania Oddziału Operacyjnego w Dydni. Oddział Operacyjny w Dydni posiadający status Oddziału Operacyjnego (A), zarządzany przez Dyrektora Oddziału Operacyjnego podlegającego Dyrektorowi Departamentu Sprzedaży został przekształcony w Oddział Operacyjny (B) zarządzany przez Kierownika i przyporządkowany do Oddziału w Brzozowie.

W związku z podjęciem przez Zarząd decyzji o zakończeniu działalności operacyjnej i likwidacji placówek Banku wprowadzono zmiany w Regulaminie organizacyjnym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego poprzez uchylenie zapisów dotyczących funkcjonowania poszczególnych placówek.

3.2 Organizacja i sieć placówek

W I połowie 2019 roku Bank kontynuował założenia w zakresie procesu likwidacji nierentownych placówek terenowych.

W wyniku zainicjowanego procesu optymalizacji sieci placówek, w I połowie 2019 roku dokonano likwidacji 11 placówek w randze Punktów Obsługi Klienta oraz Oddziału Operacyjnego.

Dodatkowo sieć placówek zmniejszyła się o 3 placówki agencyjne.

Na koniec I półrocza 2019 r., Bank prowadził obsługę klienta w sieci placówek, zlokalizowanych na terenie kraju, składającą się z 5 Oddziałów, 23 Oddziałów Operacyjnych, 20 Punktów Obsługi Klienta, 2 Agencji, 2 Agencji PBSFinanse S.A., 1 Strefy samoobsługowej poza Oddziałem oraz 6 stref samoobsługowych przy Oddziale Banku.

Aktualny wykaz placówek Banku wraz z adresami znajduje się na stronie internetowej Banku pod adresem: <https://www.pbsbank.pl/o-banku/placowki-bankomaty>

Schemat organizacyjny dostępny jest na stronie internetowej Banku pod adresem: <https://www.pbsbank.pl/docman-wszystko/lad-korporacyjny/56-struktura-organizacyjna-banku/file>

Ponadto wg stanu na 30.06.2019 r. Podkarpacki Bank Spółdzielczy posiadał:

- 1) 75 własnych bankomatów,
- 2) 9 wpłatomatów.

3.3 Zarządzanie zasobami ludzkimi

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień 30.06.2019 r. kształtowała się następująco:

Wiek	Ilość pracowników (szt)	Struktura
do 30 lat	42	7,87%
31 - 45 lat	374	70,03%
46 - 55 lat	77	14,42%
od 55 lat	41	7,68%
Suma	534	100,00%

Struktura pracowników Banku wg wykształcenia na dzień 30.06.2019 r. kształtowała się następująco:

Wykształcenie	Ilość pracowników (szt)	Struktura
wyższe	455	85,21%
średnie	79	14,79%
podstawowe	0	0,00%
Suma	534	100,00%

Struktura pracowników Banku wg płci na dzień 30.06.2019 r. kształtowała się następująco:

Płeć	Ilość pracowników (szt)	Struktura
Kobiety	423	79,21%
Mężczyźni	111	20,79%
Suma	534	100,00%

Stan zatrudnienia na dzień 30.06.2019 r. wyniósł 534 osoby, w tym 201 w Centrali Banku.

3.4 Nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne poniesione w I półroczu 2019 roku wynosiły 267,2 tys. zł i były niższe o 143,3 tys. zł w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (410,5 tys. zł).

Inwestycje i remonty realizowane były na terenie następujących placówek: Centrala, Oddział Sanok, Oddział Brzozów, Oddział Rzeszów, Oddział Jarosław, Oddział Dębica, Oddział Operacyjny Domaradz, Oddział Operacyjny Łańcut, Oddział Operacyjny Korczyna, Oddział Operacyjny Jasło, Oddział Operacyjny Zarszyn, POK Baligród.

3.5 Rozwój IT

W I półroczu 2019 r. nastąpiła dalsza realizacja działań zaplanowanych w teleinformatyce. Wykonano między innymi:

- wdrożenie produkcyjne mechanizmów pobierania raportów BIK KI za pośrednictwem Webservice,
- dostosowanie Systemu Bankowości Elektronicznej do przepisów prawnych - PAD Zestawienie opłat,
- wymianę urządzeń sieciowych w poszczególnych placówkach PBS na firewalle nowej generacji,
- kontynuację prac nad II etapem funkcjonalności systemu AML,

W ramach rozwoju bankowości internetowej i mobilnej Sekcja Bankowości elektronicznej i mobilnej zrealizowała następujące działania:

- PBSbank24 mobile – zakończono projekt „Bankowość mobilna”, udostępniono pełną funkcjonalność aplikacji mobilnej dla platformy Android i iOS,
- Dyrektywa PSD2 – udostępniono produkcyjne zewnętrzne API (PolishAPI),
- nowe wnioski o produkty - dodano w usłudze PBSbank24 możliwość złożenia wniosku o ubezpieczenie (współpraca z Concordia),
- wdrożono usprawnienie: obsługa nr telefonów zagranicznych.

W ramach sprawdzenia przyjętych reguł bezpieczeństwa, w I półroczu 2019 roku przeprowadzano audyt bezpieczeństwa stron internetowych oraz systemu bankowości internetowej.

Nakłady na inwestycje teleinformatyczne poniesione w I półroczu 2019 r. wyniosły łącznie 4 479,7 tys. zł, tj. o 3 021,3 tys. zł więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynikało w głównej mierze z konieczności realizacji zmian prawnych oraz konieczności zakupu nowych macierzy dyskowych.

4. Działalność Podkarpackiego Banku Spółdzielczego

4.1 Cele działalności Banku

Podkarpacki Bank Spółdzielczy dostrzega ścisły związek między celami strategicznymi Banku i strukturą organizacyjną. Korzystne zmiany w pozycji konkurencyjnej są uzyskiwane w wyniku efektywnie przeprowadzanych zmian strukturalnych. Podkarpacki Bank Spółdzielczy podejmuje kroki mające na celu uzyskanie pozytywnych zmian w zakresie efektywności postępowania pracowników poprzez zmiany w strukturze organizacyjnej. Proces zmian przeprowadzany jest w sposób ostrożny. Głównym celem zmian jest utrzymanie wysokiej jakości świadczonych usług. Kierownictwo Banku zdaje sobie sprawę, że pochopne zmiany mogą wpłynąć w negatywny sposób na wyniki finansowe Banku. Równocześnie jednak przekształcenia strukturalne wynikają ze zmian oczekiwań klientów wobec Banku. Kierownictwo Banku zamierza w przyszłości kontynuować proces wprowadzania niezbędnych zmian organizacyjnych.

Efektywne przekształcenia organizacyjne Banku wymagają od najwyższego kierownictwa Banku zainicjowania i podtrzymywania procesu podnoszenia kwalifikacji pracowników. Zarząd Podkarpackiego Banku Spółdzielczego podejmuje działania mające na celu powiązanie osiągania celów strategicznych Banku z konkretnymi celami postępowania poszczególnych pracowników. Inicjowanie i podtrzymywanie gotowości do pozytywnych zmian jest jednym z podstawowych celów wyższej kadry zarządzającej Banku. Równie ważny jest wpływ zmian organizacyjnych na poziom zadowolenia klientów. Dzięki utrzymywaniu wysokiego poziomu zadowolenia klientów możliwe jest utrzymanie równowagi między krótkoterminowymi celami finansowymi i długoterminową lojalnością klientów Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. Dodatkowym czynnikiem oceny jest wpływ na wewnętrzną efektywność funkcjonowania procesów organizacyjnych Banku.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy działa na rzecz poprawy jakości rozwiązań informatycznych, których celem jest efektywne przetwarzanie informacji. Dodatkowymi, istotnymi konsekwencjami zmian technologicznych jest skracanie czasu wykonywania transakcji bankowych. Poprawa technicznego funkcjonowania podstawowych procesów bankowych ma istotne znaczenie dla osiągnięcia wyższej efektywności.

Ważnym elementem działalności Banku jest i będzie także zaangażowanie w realizację istotnych społecznie celów. Silnym czynnikiem identyfikacyjnym jest współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego. Ten rodzaj działalności ma istotny wpływ na tworzenie pozytywnego wizerunku Banku. Także postępowanie zgodne z zasadami etyki przynosi w ocenie Banku zarówno jakościowe, jak i finansowe efekty. Ważnym elementem tworzenia pozytywnego wizerunku Banku jest także uczestnictwo w przedsięwzięciach mających na celu zwiększenie atrakcyjności gospodarczej obszarów funkcjonowania Banku. Bank uznaje za niekorzystne zjawisko wyjazdów do większych miast ludzi młodych i wykształconych. Uczestnictwo Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w lokalnych inicjatywach oraz wielu organizacjach samorządów gospodarczych jest przejawem równoczesnej troski o społeczny kontekst działalności Banku oraz poziom rozwoju gospodarczego.

4.2 Podstawowe segmenty działalności Banku

Działalność depozytowa

W I półroczu 2019 r. kontynuowano politykę zmierzającą do aktywizacji sprzedaży w obszarze rachunków osobistych, biznesowych.

Klientom indywidualnym oferowane są warianty kont takie jak: konto Na Start, Standard, Aktywne, Senior, Premium oraz rachunki walutowe prowadzone w EUR, GBP, USD, CHF. Ofertę depozytową klienta

detalicznego uzupełniała szeroka gama lokat typu standard, lokaty Pewna 3M, Pewna 6M, Lokata Zyskowa. Oferowana była również lokata Rodzinna z możliwością dopłaty w trakcie trwania umowy czy lokata z dopłatą dająca również możliwość dopłaty. Ponadto Bank posiada w swojej ofercie rachunki typu a`vista, indywidualne konta emerytalne PBS-IKE oraz rachunek Skarbonka dla klientów preferujących obsługę przez internet.

Dla klientów biznesowych Bank oferuje rachunki dopasowane do segmentu wykonywanej działalności, takie jak konto Biznes i Biznes Premium, natomiast dla klientów preferujących obsługę elektroniczną konto Mobilne. Dla organizacji prowadzących działalność charytatywną oraz organizacji działających na rzecz lokalnych społeczności Bank oferuje rachunek dla instytucji niekomercyjnych (NGO) prowadzony na preferencyjnych warunkach cenowych. Ponadto Bank klientom korporacyjnym oferuje lokaty terminowe, lokatę O/N oraz lokaty MIG dające możliwość wyboru dowolnego terminu w zakresie od 2 do 60 dni, rachunki powiernicze, rachunki powiernicze dla deweloperów, rachunki walutowe prowadzone w EUR, GBP, USD, CHF.

Ilość rachunków prowadzonych przez Bank prezentuje poniższa tabela:

Ilość rachunków bieżących prowadzonych przez Bank stan na dzień 30.06.2019 r. (szt.)	
konta osobiste	90 017
konta biznesowe	8 524

Stan depozytów prezentuje poniższa tabela:

Depozyty terminowe, Depozyty bieżące w Banku stan na dzień 30.06.2019 r. (dane w tys. zł)	
Depozyty terminowe, w tym:	1 033 188
budżetu	4 950
osób prywatnych	990 643
biznesowe	37 595
Depozyty bieżące	1 630 332
budżetu	193 870
osób prywatnych	984 354
biznesowe	452 108
łącznie:	2 663 520

Działalność kredytowa

Podkarpacki Bank Spółdzielczy posiada w swojej ofercie szeroką gamę produktów kredytowych kierowanych do klienta indywidualnego, takich jak kredyt gotówkowy, konsolidacyjny, mieszkaniowy, limit kredytowy w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, pożyczkę pieniężną, kartę kredytową.

Dla klienta biznesowego Bank również posiada szeroki wachlarz produktów kredytowych z przeznaczeniem na finansowanie różnych potrzeb związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, takich jak: kredyt obrotowy w rachunku bieżącym oraz w rachunku kredytowym, kredyt rewalwingowy, kredyt inwestycyjny, pożyczka pieniężna, gwarancje, karta Visa Business PBS Charge.

Dla osób fizycznych prowadzących działalność rolniczą Bank oferuje kredyt w rachunku bieżącym Agro Limit, kredyt obrotowy w rachunku kredytowym Agro Ekspres, kredyt inwestycyjny Agro Inwestycja, pożyczkę pieniężną Agro Pożyczka.

Wykaz oferowanych produktów kredytowych z podziałem na rodzaj produktu oraz ze wskazaniem udziału poszczególnych typów kredytów w obligu kredytowym Banku ogółem. (wartość bilansowa brutto) stan na 30.06.2019 r.		
Produkty detaliczne:	dane w tys. zł	udział w portfelu kredytowym
kredyt mieszkaniowy	340 873	25,24%
kredyt gotówkowy	206 334	15,28%
pożyczka detaliczna	37 578	2,78%
kredyt konsolidacyjny	34 949	2,59%
Limit/debet w ROR	8 486	0,63%
karta kredytowa	4 380	0,32%
kolektory słoneczne	151	0,01%
ratalny	116	0,01%
remontowy	20	0,00%
łącznie:	632 887	46,86%
produkty podmiotów gospodarczych i innych jednostek	dane w tys. zł	udział w portfelu kredytowym
kredyt inwestycyjny	443 584	32,84%
kredyt obrotowy	100 913	7,47%
pożyczka na działalność	91 929	6,81%
kredyt w rachunku bieżącym	78 645	5,82%
gwarancja - zrealizowana	555	0,04%
kredyty ugodowe - pozostałe	1 646	0,12%
technologiczny	318	0,02%
karta charge	252	0,02%
łącznie:	717 842	53,14%
Razem:	1 350 729	100,00%

Działalność Ubezpieczeniowa

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku Bank kontynuował bezpośrednią sprzedaż produktów ubezpieczeniowych.

4.3 Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank

Podstawowe produkty oferowane przez Bank w I półroczu 2019 r. to:

Dla segmentu detalicznego:

1. Grupa produktów kredytowych:

1) kredyty gotówkowe (w tym okolicznościowy),

- 2) pożyczka pieniężna (w tym pożyczka udzielana za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej),
 - 3) kredyty hipoteczne (w tym mieszkaniowe, pożyczka i kredyt konsolidacyjny),
 - 4) kredyty konsolidacyjne,
 - 5) kredyty w rachunku płatniczym,
 - 6) kredyt w karcie kredytowej,
2. Grupa produktów depozytowych:
- 1) lokaty terminowe (w PLN oraz walucie obcej: USD, EUR, CHF i GBP),
 - 2) konta osobiste,
 - 3) indywidualne konta emerytalne,
 - 4) rachunki oszczędnościowe (a'vista),
 - 5) rachunki walutowe płatne na każde żądanie (w walucie USD, EUR, CHF i GBP).

Dla segmentu korporacyjnego:

1. Grupa produktów kredytowych:
- 1) kredyty na działalność gospodarczą (w tym rolniczą),
 - 2) kredyty obrotowe,
 - 3) kredyty inwestycyjne,
 - 4) pożyczki pieniężne,
 - 5) kredyt technologiczny,
2. Grupa produktów depozytowych:
- 1) rachunki rozliczeniowe w (PLN oraz walucie obcej USD, EUR, CHF i GBP),
 - 2) lokaty terminowe.

Podstawowe usługi oferowane przez Bank w I półroczu 2019 r.:

- usługa bankowości elektronicznej,
- aplikacja mobilna,

dostępne zarówno dla klientów detalicznych jak i korporacyjnych.

W grupie produktów kredytowych detalicznych najlepiej sprzedającym się produktem był kredyt gotówkowy z obowiązkowym ubezpieczeniem na życie Kredytobiorcy udzielany na okres do 120 miesięcy, w kwocie od 250 do 100 000 zł, z możliwością ustalenia karencji w spłacie kapitału na okres od 1 do 3 miesięcy.

W grupie produktów depozytowych najlepiej sprzedającym się produktem było konto osobiste typu „konto Aktywne” z obligatoryjnym wykorzystaniem usług dodatkowych w postaci karty płatniczej, usługi bankowości elektronicznej, usługi bankowości biometrycznej.

4.4 Zmiany w ofercie produktowej Banku

Bank w I półroczu bieżącego roku kontynuował działania mające na celu utrzymywanie bazy depozytowej na poziomie zapewniającym optymalne wskaźniki płynności przy równoczesnej dbałości o poziom wyniku odsetkowego. Efektem tych działań było przygotowanie kolejnego obniżenia oprocentowania wybranych lokat terminowych dla klienta detalicznego wycofanych z bieżącej oferty. Zmiany obowiązują od dnia 02.07.2019 r. Bank w kolejnych kwartałach planuje dalsze obniżanie kosztów odsetkowych realizowane poprzez kontrolowane zmniejszanie wolumenu depozytów.

W zakresie zmian w Taryfie Opłat i Prowizji od dnia 31.05.2019 r. w wyniku analizy czynności faktycznie wykonywanych w związku z uruchomieniem kredytów/pożyczek, a także czynnościami posprzedażowymi dotyczącymi obsługi transakcji kredytowych, wprowadzono nowe tytuły opłat i prowizji za czynności bankowe związane z udzielaniem/obsługą kredytów i pożyczek dla klientów korporacyjnych.

W II kwartale 2019 r. kontynuowane były prace nad wdrożeniem postanowień ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw, implementującej postanowienia Dyrektywy PSDII.

4.5 Działania sprzedażowe

W II kwartale br. Bank w związku z ograniczonymi możliwościami kapitałowymi ograniczył sprzedaż kredytów udzielanych podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą/ rolniczą oraz innym jednostkom organizacyjnym. W kolejnych okresach realizowane będą działania zmierzające do zastąpienia obligacji kredytowego klientów korporacyjnych, kredytami udzielanymi osobom prywatnym. W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego oraz zwiększenia rentowności portfela kredytowego, Bank zmierza do znaczącego wyhamowania transakcji wysoko-kwotowych udzielanych podmiotom gospodarczym na rzecz transakcji o mniejszych kwotach oraz wyższych marżach/parametrach cenowych zawieranych z klientami detalicznymi.

4.6 Działalność marketingowa i public relations

Wizerunek i marka

Prowadzone w I półroczu 2019 roku działania w obszarze marketingu i public relations miały na celu zwiększenie rozpoznawalności rynkowej i budowę pozytywnego wizerunku Banku oraz zwiększenie sprzedaży oferowanych produktów. Bank kontynuował działania w kierunku budowania marki w Internecie z wykorzystaniem mediów społecznościowych. Narzędzie social media wykorzystywane było również do realizacji akcji pro-sprzedażowych.

Bank brał czynny udział w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, wspierając Bieszczadzki Oddział WOŚP.

PBSBank aktywnie uczestniczył w projekcie Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży BAKCYL prowadzonego przez Fundację Warszawski Instytut Bankowości. Projekt stanowi przykład społecznie odpowiedzialnego współdziałania na rzecz podniesienia poziomu wiedzy finansowej młodego pokolenia Polaków.

Bank promował program „TalentowiSKO” - szóstą edycję przedsięwzięcia edukacyjnego Banków Spółdzielczych z Grupy BPS, mającego na celu rozwijanie dobrych nawyków w oszczędzaniu i życiowej zaradności.

Bank włączył się w obchody Święta Spółdzielczości Bankowej, promującego sektor polskiej bankowości spółdzielczej pod hasłem „Z bankiem spółdzielczym – bezpiecznie i nowocześnie”.

Reklama, sponsoring i wsparcie środowiska lokalnych

W I półroczu 2019 r. Bank przeprowadził kampanie reklamowe promujące kredyt bezpieczna spłata, konto Aktywne, wykorzystując typowe nośniki reklamowe m.in.: radio, internet, plakat, ulotka oraz kanał sms, bankomaty, monitory LCD zlokalizowane w placówkach Banku itp. Realizowaliśmy także kampanie w internecie za pomocą narzędzi Facebook Ads. Korzystaliśmy z dedykowanej strony internetowej dla promowanego produktu tzw. landing page, gdzie oprócz ogólnych informacji znalazł się formularz pozyskujący dane użytkowników zainteresowanych produktem.

Promowano również e-pożyczkę, dzięki której posiadacz rachunku osobistego z dostępem do bankowości elektronicznej może wnioskować o pożyczkę przez Internet.

Prowadzono działania promocyjne zachęcające naszych klientów do korzystania z usług Google Pay jak również biometrii.

Działania marketingowe skierowane były również na promocję oferty ubezpieczeniowej.

Bank adekwatnie do możliwości finansowych wspierał inicjatywy lokalne i regionalne z różnych dziedzin, zarówno mających na celu rozwój gospodarczy regionu, jak i tych o wymiarze charytatywnym czy filantropijnym, wpisujących się w szeroko pojęte zagadnienia społecznej odpowiedzialności biznesu. Braлиśmy udział w kilku lokalnych imprezach plenerowych organizowanych przez samorządy, stowarzyszenia.

Otrzymane nagrody i wyróżnienia

Podkarpacki Bank Spółdzielczy otrzymał wyróżnienie w kategorii "DOSTĘPNOŚĆ" w XXIV Rankingu Banków Miesięcznika Finansowego BANK.

W I półroczu 2019 r. koszty na realizację działań marketingowych wyniosły 200,50 tys. zł.

4.7 Współpraca z podmiotami zależnymi

Bank w I półroczu 2019 roku realizował współpracę z PBSFinanse S.A. w ramach obowiązującej umowy agencyjnej, na mocy której PBSFinanse S.A. pośredniczy przy zawieraniu umów o świadczenie usług bankowych w imieniu lub na rzecz Banku. Bank współpracował także ze Spółką PBSPartner Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w zakresie świadczenia usług pośrednictwa ubezpieczeniowego.

4.8 Główni konkurenci Banku

Największa konkurencja występuje na rynkach objętych działaniem największych placówek PBS, tj. zlokalizowanych w dużych miastach: Rzeszów, Sanok, Dębica, Krosno, Przemyśl. W mniejszych miejscowościach, konkurencja bywa ograniczona lub praktycznie nie występuje. Wśród instytucji konkurencyjnych znajdują się przede wszystkim banki komercyjne, inne banki spółdzielcze oraz Skok-i.

Na obszarze wiejskim oraz na terenach gmin Podkarpacki Bank Spółdzielczy posiada relatywnie duży udział w rynku oraz mniejsze narażenie na działanie konkurencji. Są to obszary działania o dużej lojalności wobec marki, wysokiej ocenie dostępności placówek, z widocznym akcentem lokalności i zaangażowania społecznego Banku.

Coraz mocniej wzrasta konkurencja wewnątrz samego sektora bankowego, zaczynają się również liczyć instytucje okołobankowe. Zagrożenie stanowi obecnie ekspansja telekomów współpracujących z bankami, świadczących jednocześnie usługi telekomunikacyjne i finansowe. Dużą popularnością cieszą się również szybkie pożyczki przez Internet. Działania te dodatkowo wsparte reklamą masową stanowią duże zagrożenie konkurencyjne.

5. Sytuacja finansowa

5.1 Aktywa Banku

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	31.12.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/12.2018	Dynamika 06.2019/12.2018
I.	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	92 622	282 592	248 524	-34 068	87,94%
II.	Należności od sektora finansowego	551 911	168 307	189 754	21 447	112,74%
III.	Należności od sektora niefinansowego	1 450 661	1 300 122	1 180 793	-119 329	90,82%
IV.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	45 040	58 838	42 961	-15 877	73,02%

V.	Dłużne papiery wartościowe	648 987	945 793	1 037 629	91 836	109,71%
VI.	Papiery wartościowe z prawem do kapitału	62 438	61 697	28 096	-33 601	45,54%
VII.	Akcje i udziały w innych jednostkach	14 588	12 149	13 033	884	107,28%
VIII.	Rzeczowe aktywa trwałe	39 534	30 081	31 763	1 682	105,59%
IX.	Wartości niematerialne i prawne	5 340	6 040	6 590	550	109,11%
X.	Inne aktywa	80 365	112 244	42 574	-69 670	37,93%
XI.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	24	24	24	0	100,00%
	RAZEM aktywa netto	2 991 510	2 977 887	2 821 741	-156 146	94,76%

Po stronie aktywów największą pozycję (41,85%) stanowią należności od sektora niefinansowego, które na dzień 30.06.2019 r. wyniosły 1 180,8 mln zł, kształtując się na poziomie niższym wobec stanu na koniec 2018 roku o 119,3 mln zł. Kolejna co do wielkości grupa to dłużne papiery wartościowe oraz kasa, operacje z Bankiem Centralnym stanowiące odpowiednio 36,77% oraz 8,81% wartości aktywów.

Po stronie aktywów największy wzrost (o 91,8 mln zł, tj. 9,71%) odnotowały dłużne papiery wartościowe, kształtując się na koniec czerwca 2019 r. na poziomie 1 037,6 mln zł, co było wynikiem lokowania nadwyżki depozytowej przy ograniczonych możliwościach rozwoju działalności kredytowej. Wzrost zanotowały także należności od sektora finansowego, stanowiące wartość 189,8 mln zł, tj. o 21,4 mln zł wyższą w porównaniu do końca 2018 r.

Największe zmniejszenie odnotowały należności od sektora niefinansowego (spadek o 119,3 mln zł) w efekcie ograniczenia działalności kredytowej Banku, wynikającego z konieczności dostosowania skali działalności (łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) do obecnego poziomu kapitałów.

Spadek odnotowała również pozycja kasa, operacje z Bankiem Centralnym (zmniejszenie o 34,1 mln zł) oraz inne aktywa (mniej o 72,0 mln zł).

Zmniejszenie odnotowano również w następujących pozycjach aktywów: papiery wartościowe z prawem do kapitału (spadek o 33,6 mln zł) oraz należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych (mniej o 15,9 mln zł). Obniżenie wartości inwestycji kapitałowych było spowodowane skutkami realizacji procesu finalizacji tzw. „transakcji znakowej”.

Według stanu na 30.06.2019 r. rzeczowy majątek trwały wyniósł 31,8 mln zł (wzrost o 1,7 mln zł), natomiast wartości niematerialne i prawne netto ukształtowały się na poziomie 6,6 mln zł i zwiększyły się o 550 tys. zł.

5.2 Pasywa Banku

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	31.12.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/12.2018	Dynamika 06.2019/12.2018
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	3	3	3	0	100,00%
II.	Zobowiązania od sektora finansowego	4 297	1 454	1 857	403	127,72%
III.	Zobowiązania od sektora niefinansowego	2 490 884	2 603 482	2 468 801	-134 681	94,83%
IV.	Zobowiązania od sektora instytucji rządowych i samorządowych	236 152	187 655	198 847	11 192	105,96%
V.	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	100 919	100 940	100 916	-24	99,98%
VI.	Kapitały własne oraz zobowiązania podporządkowane	135 746	135 929	22 576	-113 353	16,61%
VII.	Rezerwy	17 583	18 433	5 215	-13 218	28,29%
VIII.	Inne pasywa	20 921	6 900	20 059	13 159	290,71%
IX.	Wynik z lat ubiegłych	944	-41 073	-10 121	30 952	-24,64%
X.	Wynik finansowy netto	-15 939	-35 836	13 588	49 424	37,92%
	RAZEM pasywa	2 991 510	2 977 887	2 821 741	-156 146	94,76%

Największą pozycję pasywów stanowią zobowiązania wobec sektora niefinansowego, które ukształtowały się na poziomie 2 468,8 mln zł i według stanu na 30.06.2019 r. stanowiły one 87,49% sumy bilansowej Banku.

Pozycja ta wykazuje w strukturze pasywów Banku największy spadek (o 134,7 mln zł) w porównaniu do końca 2018 r. Na wielkość zobowiązań wobec sektora niefinansowego główny wpływ miał poziom depozytów przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, które na przestrzeni I półrocza 2019 r. zmniejszyły się o 102,9 mln zł.

Kapitały własne Banku ukształtowały się na poziomie 26 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec 2018 r. były niższe o 32,95 mln zł z uwagi na pomniejszający wpływ straty za 2018 r. i straty lat ubiegłych oraz skutki ewidencji połączenia spółek transakcji znakowej (wyksięgowanie funduszu z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży).

5.3 Rachunek zysków i strat

Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/06.2018	Dynamika 06.2019/06.2018
Wynik z tytułu odsetek	44 334	40 843	-3 491	92,13%

Wynik z tytułu prowizji	8 833	8 150	-683	92,27%
Przychody z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	0	0	0	-
Wynik na operacjach finansowych	0	-65	-65	-
Wynik z pozycji wymiany	1 755	1 674	-81	95,38%
Wynik z działalności bankowej	54 922	50 602	-4 320	92,13%
Wynik na pozostałe działalności operacyjnej	419	64 367	63 948	-
Koszty działania Banku i amortyzacja	30 659	31 601	942	103,07%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	38 678	67 661	28 983	174,93%
Wynik brutto	-13 996	15 707	29 703	-112,22%
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	1 943	2 119	176	109,06%
Wynik netto	-15 939	13 588	29 527	-85,25%

Podkarpacki Bank Spółdzielczy na koniec czerwca 2019 r. osiągnął wynik brutto w wysokości 15,7 mln zł. Po uwzględnieniu podatku dochodowego w kwocie 2,1 mln zł, wynik finansowy netto Banku wyniósł 13,6 mln zł. W porównaniu do końca czerwca 2018 roku, zarówno wynik brutto, jak i wynik netto osiągnęły wielkości wyższe odpowiednio o 29,7 mln zł oraz 29,5 mln zł.

Wynik odsetkowy Banku za czerwiec 2019 r. wyniósł 40,8 mln zł i był niższy od uzyskanego w analogicznym okresie roku ubiegłego o 3,5 mln zł, tj. o 7,87%. Przychody odsetkowe ukształtowały się na poziomie niższym o 4,2 mln zł, tj. o 7,29%, natomiast koszty odsetkowe zmniejszyły się o 695 tys. zł, tj. o 5,32%. Na spadek przychodów z tytułu odsetek największy wpływ miało przede wszystkim zmniejszenie przychodów odsetkowych od sektora niefinansowego (o 5,1 mln zł), co było konsekwencją spadkowego trendu należności tej grupy klientów. Niższa dynamika kosztów odsetkowych r/r była przede wszystkim efektem spadku kosztów odsetkowych sektora niefinansowego o 449 tys. zł.

Wynik z tytułu prowizji ukształtował się na poziomie 8,2 mln zł i był niższy od uzyskanego w analogicznym okresie roku ubiegłego o 683 tys. zł, tj. o 7,73%, głównie z uwagi na realizowaną na znacznie niższym poziomie działalność kredytową Banku.

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 1,7 mln zł i był niższy r/r o 81 tys. zł (tj. o 4,62%). Wynik na pozostałej działalności operacyjnej na dzień 30.06.2019 r. wyniósł 64,4 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej na koniec czerwca 2018 r. był wyższy o 63,9 mln zł. Powyższa kategoria rachunku zysków i strat została zdeterminowana ujęciem ewidencyjnym połączenia spółek Carmine S-ka i PBS IP i objęciem udziałów spółki oraz uzyskanymi efektami sprzedaży wierzytelności do funduszu sekurytyzacyjnego.

Na koniec czerwca 2019 r. koszty działania Banku wraz z amortyzacją ukształtowały się na poziomie 31,6 mln zł i w porównaniu do czerwca ubiegłego roku były wyższe o 942 tys. zł, tj. o 3,07%.

Różnica wartości rezerw na 30.06.2019 r. wyniosła 67,7 mln zł i w odniesieniu do wartości odnotowanej na koniec czerwca 2018 r. uległa zwiększeniu o 29 mln zł.

Poniesione przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy koszty działania wraz z amortyzacją w podziale na poszczególne grupy przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/06.2018	Dynamika 06.2019/06.2018
Koszty działania Banku, z tego:	27 893	29 159	1 266	104,54%

Koszty wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami	15 785	16 923	1 138	107,21%
Koszty rzeczowe	9 333	10 180	847	109,08%
Podatki i opłaty	357	298	-59	83,47%
Koszty związane z BFG i KNF	2 418	1 758	-660	72,70%
Amortyzacja	2 766	2 442	-324	88,29%
Koszty działania Banku z amortyzacją	30 659	31 601	942	103,07%

W strukturze kosztów działania Banku wraz z amortyzacją główną pozycję stanowiły koszty wynagrodzeń z narzutami (53,55%) oraz koszty rzeczowe (32,21%).

Koszty wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami osiągnęły wartość 16,9 mln zł i w porównaniu do poniesionych w analogicznym okresie roku ubiegłego były wyższe o 1,1 mln zł, tj. o 7,21%. Stan zatrudnienia na dzień 30.06.2019 r. wyniósł 534 osób i uległ zmniejszeniu o 51 osób wobec stanu na 31.12.2018 r. Wzrost kosztów osobowych był konsekwencją konieczności regulacji warunków płacowych części kadry w związku z dostosowaniem do warunków panujących na rynku pracy, kosztami związanymi z utworzeniem PPE, koniecznością ponoszenia kosztów odpraw pieniężnych w związku z rozwiązywanymi umowami o pracę oraz kosztów ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Bank przewiduje wystąpienie realnych efektów związanych ze spadkiem zatrudnienia poczynając od końca 2019 r.

Koszty rzeczowe na dzień 30.06.2019 r. wyniosły 10,2 mln zł i zwiększyły się r/r o 847 tys. zł.

W I połowie 2019 r. koszty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego osiągnęły poziom 1,6 mln zł i były niższe od kwoty poniesionej w roku poprzednim o 858 tys. zł, natomiast wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF) wyniosły 198 tys. zł i zwiększyły się r/r. Koszty amortyzacji ukształtowały się na poziomie 2,4 mln zł i w porównaniu do końca czerwca 2018 roku były niższe o 324 tys. zł, tj. o 11,71%.

Na dzień 30.06.2019 r. odnotowano wzrost kosztów ogółem na skutek m. in. zwiększenia kosztów rzeczowych (wzrost o 847 tys. zł) oraz kosztów wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami (więcej o 1,1 mln zł).

5.4 Objaśnienia różnic pomiędzy uzyskanymi wynikami finansowymi a wcześniej zatwierdzonym planem finansowym, jeżeli co najmniej jedna z pozycji składających się na wynik finansowy różni się w znacznym stopniu w stosunku do pozycji z planu finansowego

Wyszczególnienie (w tys. zł)	Wykonanie 2019-06-30	Plan 2019-06-30	Stopień realizacji planu
Suma bilansowa	2 821 741	2 862 093	98,59%
Kredyty	1 326 951	1 412 303	93,96%
Depozyty	2 663 520	2 706 359	98,42%
Wynik odsetkowy	40 843	40 343	101,24%
Wynik z tytułu prowizji	8 150	8 656	94,15%
Wynik na działalności bankowej	50 602	50 729	99,75%
Koszty działania banku wraz z amortyzacją	31 601	37 090	85,20%
Wynik finansowy netto	13 588	25 174	53,98%

Fundusze własne	58 926	65 245	90,31%
Łączny współczynnik kapitałowy	5,06%	5,59%	90,52%

Na koniec II kwartału 2019 r. plan finansowy zakładał wzrost sumy bilansowej netto do poziomu 2 862 093 tys. zł. Wg stanu na 30.06.2019 r. suma bilansowa wyniosła 2 821 741 tys. zł i była o 40 352 tys. zł niższa od zakładanej w planie, co oznacza, że plan w tym zakresie został zrealizowany w 98,59%.

Kredyty i inne należności brutto, planowane na poziomie 1 412 303 tys. zł, osiągnęły na koniec II kw. 2019 r. wartość 1 326 951 tys. zł i były niższe o 85 352 tys. zł, co stanowi 93,96% wykonania planu. Spadek akcji kredytowej nastąpił głównie w sektorze niefinansowym, co było konsekwencją przyjętej polityki kredytowej ukierunkowanej na zmianę struktury portfela kredytowego w kierunku ograniczenia zaangażowania w duże ekspozycje kredytowe i wzrostu obsługi klientów detalicznych, ale także z uwagi na bardziej ostrożnościowe podejście do oceny ryzyka, przede wszystkim jednak wynikała z konieczności dostosowania działalności kredytowej do możliwości kapitałowych Banku, co determinowało stopniowe ograniczanie wartości obligi kredytowego.

Baza depozytowa na koniec czerwca 2019 r. wyniosła 2 663 520 tys. zł i była o 42 839 tys. zł, tj. o 1,58% niższa od założonego planu. Zanotowany spadek depozytów sektora niefinansowego spowodowany był w głównej mierze zmniejszeniem depozytów terminowych i bieżących przedsiębiorstw oraz osób prywatnych. Spadkowy trend tej pozycji jest zgodny z założeniami Planu finansowego i oczekiwany w związku z określonymi celami strategicznymi zakładającymi znaczne ograniczenie skali działania Banku zapewniające docelowe spełnienie normy MREL. W analizowanym okresie Bank ocenia przebieg zmian bazy depozytowej jako niezagrażający sytuacji płynnościowej – bez oznak podwyższonego wypływu depozytów.

Wynik finansowy netto wyniósł 13 588 tys. zł i był o 11 586 tys. zł niższy niż zakładał plan (25 174 tys. zł). Poziom wyniku finansowego wg stanu na 30.06.2019 r. został zdeterminowany niższym niż przewidywano rozwiązaniem rezerw i odpisów aktualizujących.

Korzystny wpływ na wynik finansowy r/r miał wyższy wynik z pozostałej działalności operacyjnej, ponadto był efektem niższej amortyzacji.

Fundusze własne do wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego ukształtowały się na poziomie 58 926 tys. zł i były niższe o 6 319 tys. zł w stosunku do założeń planu (realizacja 90,31%). Niższy poziom funduszy własnych na koniec czerwca 2019 r. był przede wszystkim wynikiem wystąpienia nierozliczonej straty z lat ubiegłych oraz występującego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, stanowiącego pozycję pomniejszającą kapitał podstawowy Tier I.

Łączny współczynnik kapitałowy z uwagi na niższy poziom funduszy własnych w odniesieniu do planu (przy niższej realizacji wymogu kapitałowego) ukształtował się na poziomie niższym w odniesieniu do planu (5,06% wobec planowanego 5,59%), przyjmując wartość niższą w stosunku do wymaganego minimum nadzorczego (8%).

5.5 Fundusze własne Banku

Według stanu na 30.06.2019 r. fundusze własne Banku wyniosły 58 926 tys. zł.

Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	31.12.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/12.2018	Dynamika 06.2019/12.2018	Zmiana 06.2019/06.2018	Dynamika 06.2019/06.2018
Kapitał TIER I, w tym:	119 407	53 688	3 721	-49 967	6,93%	-115 686	3,12%
Kapitał podstawowy TIER I, w tym:	114 398	49 938	1 209	-48 729	2,42%	-113 189	1,06%
Opłacone instrumenty kapitałowe	21 221	21 322	21 890	568	102,66%	669	103,15%
Fundusz rezerwow (zasobowy)	65 485	65 494	15	-65 479	0,02%	-66 470	0,02%

Strata pomniejszająca) (wartość	-15 939	-76 910	-10 121	66 789	-	5 818	-
Zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe	0	-2 923	-4 573	-1 650	-	-4 573	-
Fundusz ogólnego ryzyka	1 295	1 295	0	-1 295	-	-1 295	-
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym TIER I podlegających zasadzie praw nabytych	47 676	47 700	0	-47 700	-	-47 676	-
Fundusz udziałowy	21 221	21 322	21 890	568	102,66%	669	103,15%
Fundusz z aktualizacji wyceny	47 676	47 700	426	-47 274	0,89%	-47 250	0,89%
<i>Pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I, w tym:</i>	5 340	6 040	6 590	550	109,11%	1 250	123,41%
Pomniejszenie WNP w okresie przejściowym (PB Art. 171a ust.3.)	5 340	6 040	6 590	550	109,11%	1 250	123,41%
Pomniejszenia funduszu z aktualizacji wyceny w okresie przejściowym	0	0	0	0	-	-	-
Niezrealizowane straty/zyski z instrumentów kapitałowych	0	0	163	163	-	163	-
Korekta z tytułu ostrożnej wyceny AVA	0	0	-0,2	-0,2	-	-0,2	-
Kapitał dodatkowy TIER I, w tym:	5 009	3 750	2 512	-1 238	66,99%	-2 497	50,15%
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym TIER I podlegających zasadzie praw nabytych (Obligacje długoterminowe)	5 009	3 750	2 512	-1 238	66,99%	-2 497	50,15%
Pomniejszenie WNP w okresie przejściowym (PB Art. 171a ust. 3)	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
Kapitał TIER II, w tym:	65 600	60 360	55 205	-5 155	91,46%	-10 395	84,15%
Pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	0	0	0	0	-	0	-
Inne pozycje bilansu zaliczone w poczet funduszy własnych (obligacje długoterminowe)	64 602	59 362	54 207	-5 155	91,32%	-10 395	83,91%
Obligacje serii PBS1021	23 000	23 000	23 000	0	100,00%	0	100,00%

Amortyzacja	7 961	10 278	12 558	2 280	122,18%	4 597	157,74%
Obligacje serii PBS1024	11 504	11 504	11 504	0	100,00%	0	100,00%
Obligacje serii PBS0523	25 000	25 000	25 000	0	100,00%	0	100,00%
Obligacje serii PBS0225	8 280	8 280	8 280	0	100,00%	0	100,00%
Amortyzacja	726	3 245	5 723	2 478	176,36%	4 997	-
Obligacje serii PBS0222	4 000	4 000	4 000	0	100,00%	0	100,00%
Amortyzacja	1 119	1 522	1 919	397	126,08%	800	171,49%
Obligacje serii PBS0325	2 623	2 623	2 623	0	100,00%	0	100,00%
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego	998	998	998	0	100,00%	0	100,00%
Fundusze własne	185 007	114 048	58 926	-55 122	51,67%	-126 081	31,85%
Całkowity wymóg kapitałowy	126 350	108 132	93 231	-14 901	86,22%	-33 119	73,79%
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	7,24%	3,69%	0,10%	-3,59 pp.	-	-7,14 pp.	-
Współczynnik kapitału TIER I	7,56%	3,97%	0,32%	-3,65 pp.	-	-7,24 pp.	-
Łączny współczynnik kapitałowy	11,71%	8,44%	5,06%	-3,38 pp.	-	-6,65 pp.	-

Fundusze własne Banku wyniosły 58,9 mln zł i uległy zmniejszeniu w porównaniu do grudnia 2018 r. o 55,1 mln zł. Na podstawie uchwały ZP, Bank dokonał rozliczenia straty za 2018 r. i straty z lat ubiegłych poprzez jej pokrycie funduszem zasobowym i funduszem ogólnego ryzyka. Z uwagi na poziom łącznej straty (-76 910 tys. zł), w rachunku funduszy własnych występuje nierozliczona strata z lat ubiegłych w wysokości (-)10 121 tys. zł. Ponadto, z uwagi na poziom kapitału Tier I, Bank dokonuje pomniejszenia z tytułu zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe w kwocie 4 573 tys. zł. Jednocześnie, z uwagi na dokonaną w I kwartale 2019 r. rejestrację połączenia spółek transakcji znakowej, Bank na koniec I półrocza 2019 r. nie posiadał funduszu z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wykazywanych na koniec 2018 r. w wysokości 47,3 mln zł.

Fundusz zasobowy uległ zmniejszeniu o 65,5 mln zł z tytułu realizacji Uchwały Zebrania Przedstawicieli Nr 13/2019 dot. sposobu rozliczenia straty za 2018 r. oraz straty z lat ubiegłych, zgodnie z którą część straty w wysokości 65 493,56 tys. zł pokryto z funduszu zasobowego Banku, kwotę 1 295,00 tys. zł pokryto z funduszu ogólnego ryzyka, zaś kwotę 10 120,93 tys. zł stanowiącą część straty za 2018 rok obrotowy, postanowiono pokryć z zysków przyszłych okresów.

Fundusz udziałowy zaliczany do funduszy własnych odnotował w I półroczu 2019 r. wzrost o 568 tys. zł.

Całkowity wymóg kapitałowy wyniósł 93,2 mln zł i na przestrzeni 2019 r. uległ obniżeniu o 14,9 mln zł, przede wszystkim z uwagi na znaczące ograniczenie działalności kredytowej oraz realizowany proces przebudowy struktury portfela kredytowego Banku.

Z uwagi na powyższe zmiany, łączny współczynnik kapitałowy (5,06%) oraz współczynnik kapitałowy Tier 1 (0,32%) ukształtowały się na koniec czerwca 2019 r. na niższym poziomie w porównaniu do wartości uzyskanych w dacie końca 2018 roku (odpowiednio o 3,38 pp. i 3,65 pp.), wykazując odchylenie w stosunku do minimalnych norm nadzorczych ustalonych na poziomie odpowiednio 8% i 6%.

5.6 Inwestycje kapitałowe oraz aktywa trwałe finansowe

1. Informacja dotycząca inwestycji kapitałowych oraz aktywów trwałych finansowych

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	Rodzaj papieru wartościowego	Wartość bilansowa		Zmiana 06.2019/06.2018
			30.06.2018	30.06.2019	
Udziały lub akcje w innych jednostkach					
w instytucjach finansowych:					
1.	BPS S.A.	akcje	8 209	5 150	- 3 059
2.	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	udziały	0,5	0,5	0
3.	Partner Sp. z o.o.	udziały	6 373	4 188	-2 185
RAZEM			14 582,5	9 338,5	-5 244
w pozostałych jednostkach:					
1.	Sanocka Spółdzielnia Mieszkaniowa	udziały	0,2	0,2	0
2.	PBS IP Sp. z o.o.	udziały	4,9	3 694	3 689,1
3.	CIARKO PBSBANK Sp. z o.o.	udziały	0	0	0
4.	STS S.A.	udziały	0	0	0
RAZEM			5,1	3 694,2	3 689,1
Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe					
1.	PBS Finanse S.A.	akcje	15 049	13 681	-1 368
2.	Żywiecka Fabryka Sprzętu Medycznego FAMED S.A.	akcje	0	0	0
3.	CARMINE INVESTMENTS Sp. z o.o.	akcje	47 390	0	-47 390
RAZEM			62 439	13 681	-48 758
Dłużne papiery wartościowe					
1.	Bony pieniężne NBP	bony	648 987	1 024 832	375 845
2.	Obligacje skarbowe	obligacje	0	12 797	12 797
3.	Certyfikaty inwestycyjne	certyfikaty	0	14 415	14 415
RAZEM			648 987	1 052 044	403 057

2. Ryzyka, na które narażone są instrumenty finansowe

W posiadanym przez Bank portfelu instrumentów finansowych Bank rozpoznaje ryzyko związane z następującymi instrumentami finansowymi:

1. Akcje Banku BPS S.A.:

- ryzyko płynności – ograniczona możliwość sprzedaży dowolnego pakietu akcji wskutek zapisów statutowych Banku BPS S.A. oraz pozostawiania tych akcji poza obrotem na rynku regulowanym,
- ryzyko specyficzne - ryzyko zdolności emitenta do realizacji założeń programu postępowania naprawczego oraz skutecznego przeprowadzenia działań restrukturyzacyjnych w spółkach zależnych Banku BPS S.A., a poprzez ww. czynniki ryzyko wyniku finansowego emitenta na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym.

2. Akcje spółki PBSFinanse S.A.:

- a) ryzyko płynności – ograniczona możliwość sprzedaży dowolnego pakietu akcji bez negatywnego wpływu na cenę akcji – akcje spółki uchwałą Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie zaklasyfikowane zostały do Strefy Niższej Płynności.
- b) ryzyko zmian cen – istnieje ryzyko dalszego spadku ceny rynkowej akcji,
- c) Free float – znaczne pakiety akcji znajdują się w posiadaniu dwóch podmiotów, co negatywnie wpływa na liczbę akcji w wolnym obrocie przyczyniając się do spadku płynności i podatności notowań na znaczną ich zmienność.

3. Obligacje Skarbu Państwa serii WZ0524 - w normalnych warunkach rynkowych główne ryzyka wpływające na wartość inwestycji to ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko płynności.

5.7 Podstawowe wskaźniki

L.p.	Wyszczególnienie	30.06.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/06.2018
I.	Wskaźnik rentowności (zysk brutto/przychody ogółem)	-14,58%	9,25%	23,83 pp.
II.	Zwrot na aktywach ROA – netto	-1,07%	0,94%	2,01 pp.
III.	Zwrot na kapitale ROE – netto	-43,41%	159,38%	202,79 pp.
IV.	Wskaźnik poziomu kosztów (koszty ogółem/przychody ogółem)	114,58%	90,75%	-23,83 pp.
V.	Wskaźnik C/I	55,40%	27,32%	-28,08 pp.
VI.	Jakość portfela kredytowego	24,61%	21,01%	-3,60 pp.

5.8 Dodatkowe informacje finansowe

1) Baza depozytowa

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	31.12.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/12.2018	Dynamika 06.2019/12.2018
I.	Zobowiązania wobec sektora finansowego	4 296	1 451	1 856	405	127,91%
II.	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 484 171	2 597 576	2 462 844	-134 732	94,81%
1.	Zobowiązania wobec przedsiębiorstw i spółek państwowych	2 182	904	1 344	440	148,67%
2.	Zobowiązania wobec przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni	281 614	329 003	226 083	-102 920	68,72%
3.	Zobowiązania wobec przedsiębiorców indywidualnych	96 945	126 259	107 336	-18 923	85,01%
4.	Zobowiązania wobec rolników indywidualnych	59 490	67 208	62 696	-4 512	93,29%
5.	Zobowiązania wobec osób prywatnych	1 960 553	1 992 399	1 974 997	-17 402	99,13%

6.	Zobowiązania wobec instytucji niekomercyjnych	83 387	81 803	90 388	8 585	110,49%
III.	Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	236 115	187 652	198 820	11 168	105,95%
	RAZEM (I+II+III)	2 724 582	2 786 679	2 663 520	-123 159	95,58%

Według stanu na 30.06.2019 r. wartość zobowiązań wobec sektora finansowego, niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych wyniosła 2 663,5 mln zł i w porównaniu do końca grudnia 2018 r. zmniejszyła się o 123,2 mln zł. Głównym źródłem finansowania działalności operacyjnej Banku są środki pozyskane od osób prywatnych. Na koniec czerwca 2019 r. wyniosły one 1 975 mln zł i stanowiły 74,15% zobowiązań ogółem Banku.

Depozyty i inne zobowiązania wobec sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych na koniec czerwca 2019 roku wyniosły 2 661,7 mln zł i w odniesieniu do grudnia 2018 roku zmniejszyły się o 123,6 mln zł, co jest wyrazem realizowanego przez Bank celu strategicznego w zakresie ograniczenia skali działalności.

2) Działalność kredytowa

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	31.12.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/12.2018	Dynamika 06.2019/12.2018
I.	Należności od sektora finansowego	20 009	19 773	7 827	-11 946	39,58%
II.	Należności od sektora niefinansowego	1 540 926	1 461 674	1 276 097	-185 577	87,30%
1.	Należności od przedsiębiorstw i spółek państwowych	5 980	5 444	4 982	-462	91,51%
2.	Należności od przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni	732 876	660 401	511 473	-148 928	77,45%
3.	Należności od przedsiębiorców indywidualnych	123 948	113 463	101 559	-11 904	89,51%
4.	Należności od rolników indywidualnych	7 206	6 521	5 001	-1 520	76,69%
5.	Należności od osób prywatnych	654 880	661 346	639 840	-21 506	96,75%
6.	Należności od instytucji niekomercyjnych	16 036	14 499	13 242	-1 257	91,33%
III.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	45 059	58 928	43 027	-15 901	73,02%
	RAZEM (I+II+III)	1 605 994	1 540 375	1 326 951	-213 424	86,14%

Wartość kredytów ogółem wyniosła na koniec czerwca 2019 r. 1 326,9 mln zł i uległa zmniejszeniu w porównaniu do grudnia 2018 r. o 213,4 mln zł z uwagi na konieczność ograniczenia skali działania, a tym samym zmniejszenia łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w stosunku do aktualnej sytuacji kapitałowej Banku.

Spadek akcji kredytowej nastąpił przede wszystkim w sektorze niefinansowym, co było konsekwencją przyjętej polityki kredytowej ukierunkowanej na zmianę struktury portfela kredytowego w kierunku dalszego ograniczenia zaangażowania w duże ekspozycje kredytowe i wzrostu obsługi klientów detalicznych

(niskokwotowe finansowanie głównie klientów współpracujących z Bankiem), a także z uwagi na bardziej ostrożnościowe podejście do oceny ryzyka.

W układzie podmiotowym najwyższa koncentracja należności dotyczyła osób prywatnych i stanowiła 48,22% portfela kredytowego ogółem, tj. więcej o 7,44 pp. niż przed rokiem oraz więcej o 5,29 pp. w porównaniu do grudnia 2018 r.

Portfel kredytowy Banku wg kategorii ryzyka (w wartości nominalnej):

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2018	31.12.2018	30.06.2019	Zmiana 06.2019/12.2018	Dynamika 06.2019/12.2018
I.	Kredyty ogółem	1 605 994	1 540 375	1 326 951	-213 424	86,14%
1.	w sytuacji normalnej	1 065 820	1 035 543	916 353	-119 190	88,49%
2.	pod obserwacją	144 951	148 351	131 773	-16 578	88,83%
3.	w sytuacji zagrożonej, w tym:	395 223	356 481	278 825	-77 656	78,22%
3.1	poniżej standardu	61 689	41 276	62 747	21 471	152,02%
3.2	wątpliwe	54 467	60 217	31 083	-29 134	51,62%
3.3	stracone	279 067	254 988	184 995	-69 993	72,55%
II.	Wskaźnik jakości portfela kredytowego	24,61%	23,14%	21,01%	-2,13 pp.	90,80%

Na koniec czerwca 2019 r. kredyty zagrożone wyniosły 278,8 mln zł i w porównaniu do grudnia 2018 roku zmniejszyły się o 77,7 mln zł. Na dzień 30.06.2019 r. wskaźnik udziału należności zagrożonych w kredytach ogółem wyniósł 21,01% i w porównaniu do 31.12.2018 r. zmniejszył się o 2,13 pp. Powyższa zmiana była głównie wynikiem spadku kredytów zagrożonych przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni.

W strukturze kredytów zagrożonych zwiększył się udział należności w sytuacji poniżej standardu.

Poprawa jakości i struktury portfela kredytowego oraz obniżenie poziomu ryzyka kredytowego jest jednym z głównych założeń realizowanego przez Bank Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016-2020 oraz jednym z głównych celów strategicznych Banku.

3) Udzielone gwarancje

Podkarpacki Bank Spółdzielczy na dzień 30.06.2019 r. posiadał zaewidencjonowanych w zobowiązaniach pozabilansowych 245 szt. czynnych gwarancji udzielonych w łącznej kwocie 12 971 tys. zł.

5.9 Ocena - wraz z jej uzasadnieniem - dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Bank podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom

Utrzymanie płynności finansowej jest jednym z głównych celów realizowanych przez Bank, warunkujących bezpieczeństwo funkcjonowania i wiarygodność Banku jako instytucji. Ponadto, jest to jeden z głównych obszarów oceny kondycji Banku. Podkarpacki Bank Spółdzielczy na przestrzeni I półrocza 2019 r. jak i obecnie posiada zdolność do terminowego i bezzwłocznego regulowania swoich zobowiązań.

5.10 Istotne zdarzenia wpływające na sytuację jednostki, jakie wystąpiły po dacie sprawozdania finansowego

W związku z częściową dezaktualizacją założeń Programu Postępowania Naprawczego i istotną zmianą sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz przede wszystkim kapitałowej Banku (determinowanej koniecznością ujęcia straty 2018 r. i straty lat ubiegłych oraz skutkami połączenia spółek transakcji znakowej), Bank w II kwartale 2019 r. opracował i przyjął do realizacji Plan Naprawy na lata 2019-2023. Niniejszy dokument został przekazany w lipcu br. do zatwierdzenia do UKNF. Ma on zapewnić kontynuację ścieżki sanacji Banku, która przebiegała dotychczas w oparciu o założenia Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016-2020.

5.11 Informacja na temat tego, czy jednostka powoduje lub nie powoduje istotnego zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego

Podkarpacki Bank Spółdzielczy nie powoduje zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego.

6. Zarządzanie ryzykiem

6.1 Podstawowe zasady i struktura zarządzania ryzykiem

Przyjęte przez Zarząd Banku i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą strategie i polityki zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka, dostosowane do profilu działania Banku, są jednym z kluczowych elementów zrównoważonego i bezpiecznego rozwoju Banku.

Bank posiada zorganizowany system zarządzania ryzykiem, mający na celu efektywny i kompleksowy proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka oraz określający zakres kompetencji i odpowiedzialności uczestników tego procesu.

W I półroczu 2019 roku Bank stosował zaimplementowane wcześniej metody zarządzania ryzykiem dostosowując je do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych oraz wymogów legislacyjnych. Szczęólnego znaczenia nabierały działania wynikające z konieczności poprawy jakości zarządzania ryzykiem oraz poprawiające bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

6.2 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe - ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłatenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.

W ramach realizacji zapisów Polityki kredytowej oraz szczegółowych regulacji wewnętrznych Bank zarządza:

- 1) ryzykiem kredytowym,
- 2) ryzykiem koncentracji,
- 3) ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,

- 4) ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 5) ryzykiem rezydualnym,
- 6) ryzykiem inwestycji kapitałowych.

Bank nie był znacząco zaangażowany w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie oraz detaliczne ekspozycje kredytowe.

Wskaźniki określające apetyt na ryzyko kredytowe w I półroczu 2019 r. wykazywały przekroczenia głównie w obszarze jakości kredytowej, co w znacznym stopniu wynikało z tendencji spadkowej portfela kredytowego ogółem.

Limity ograniczające ryzyko koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych wynikające z „Instrukcji zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych w PBS” w I półroczu 2019 roku wykazywały przekroczenia limitów (w tym regulacyjnych), m.in. w obszarze dotyczącym limitów koncentracji dużych ekspozycji kredytowych z uwagi na ograniczony poziom kapitału uznanego.

Bank w ramach realizacji Programu Postępowania Naprawczego podejmował działania mające na celu ograniczenie ryzyka kredytowego dot. poprawy jakości i struktury portfela, ograniczenia ryzyka koncentracji dużych zaangażowań oraz optymalizacji procesu kredytowania i zarządzania wierzytelnościami trudnymi.

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- 1) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, polegającą na:
 - a) zmniejszeniu jednostkowych ekspozycji dla nowo udzielanych transakcji,
 - b) stopniowym ograniczaniu udziału dużych ekspozycji w portfelu,
 - c) skróceniu średniego terminu wymagalności portfela kredytowego,
 - d) zwiększeniu efektywności działań w obszarze restrukturyzacji,
 - e) zwiększeniu udziału kredytów udzielanych w konsorcjum w portfelu kredytowym Banku.
- 2) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń (szczególny nadzór i wzmożony monitoring ekspozycji, powyżej kwoty łącznego zaangażowania 1 mln zł, klasyfikowanych w kategoriach zagrożonych),
- 3) zmniejszenie przeciętnego, akceptowalnego poziomu ryzyka dla nowych ekspozycji kredytowych,
- 4) zwiększenie skuteczności monitoringu, w tym wprowadzenie listy obserwacyjnej dla ekspozycji o zidentyfikowanym podwyższonym ryzyku kredytowym oraz większa intensyfikacja działań z zakresu tzw. miękkiej windykacji dla ekspozycji z terminem przeterminowania nie dłuższym niż 90 dni,
- 5) intensyfikację oraz zwiększenie efektywności działań w obszarze restrukturyzacji i windykacji,
- 6) wzmacnianie centralnego nadzoru i monitoringu ekspozycji kredytowych oraz zmiany w procesie kredytowania,
- 7) wykorzystywanie informacji o klientach Banku z innych dostępnych systemów,
- 8) zmiana procesu kredytowania oraz nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m. in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.) oraz wzmacnianie centralnego nadzoru i monitoringu ekspozycji kredytowych,
- 9) poprawa efektywności procesu decyzyjnego, wyeliminowanie obszarów o niejasnej odpowiedzialności oraz automatyzacja procesów biznesowych – rozumianych jako obsługa klienta,
- 10) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu,

- 11) określenie kluczowych obszarów zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, które są monitorowane przez Zarząd Banku.

Bank posiada zaangażowania kapitałowe w pakiety akcji poza sektorem finansowym oraz w akcje BPS S.A. W portfelu inwestycyjnym Banku występują zaangażowania w podmiotach zależnych i współzależnych. Szczegółowa informacja dotycząca portfela inwestycji kapitałowych Banku została zamieszczona w Rozdziale 5.6.

Bank, zgodnie z założeniami Programu Postępowania Naprawczego, w I półroczu 2019 roku kontynuował działania mające na celu zmniejszenie zaangażowania w inwestycje kapitałowe w zakresie posiadanego portfela akcji i udziałów.

Sytuację Banku w I półroczu 2019 r. determinują odchylenia w stosunku do nadzorczych norm kapitałowych oraz odchylenia regulacyjne i wewnętrzne dot. limitów w obszarze koncentracji zaangażowań oraz jakości portfela kredytowego.

6.3 Zarządzanie ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku); w przypadku Banku, ze względu na niską skalę prowadzonej działalności handlowej, ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej – część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych. Ryzyko to wynika z:

- a) niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych (ryzyko terminów przeszacowania),
- b) zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalanie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów (ryzyko bazowe),
- c) zmieniających się relacji między oprocentowaniem dla poszczególnych terminów zapadalności/wymagalności krzywej dochodowości (ryzyko zmiany kształtu krzywej dochodowości),
- d) opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych np. opcja wcześniejszej spłaty (ryzyko opcji).

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku oraz maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej, jak również może dodatkowo wykorzystywać inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe i koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta, oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy.

Ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej na dzień 30 czerwca 2019 roku składała się głównie z narażenia na ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów oraz ryzyka bazowego i w ocenie Banku kształtowała się na podwyższonym poziomie.

Według stanu na koniec czerwca 2019 r. w strukturze aktywów oprocentowanych 39,0% stanowiły aktywa zależne od stawek rynku międzybankowego (głównie WIBOR), aktywa zależne od stopy Banku

stanowiły 13,9%, natomiast aktywa oparte na stawce redyskonto 47,2% aktywów. W pasywach środki z oprocentowaniem zależnym od stawek rynkowych stanowiły 14,9%, pasywa z oprocentowaniem zależnym od decyzji Zarządu skupiały 85,1% pasywów oprocentowanych. W strukturze aktywów nastąpił wzrost udziału pozycji opartych na stawce redyskonto oraz pozycji opartych na stawce rynku międzybankowego (głównie WIBOR), w przypadku pasywów odnotowano wzrost udziału pozycji opartych na stopie Banku.

W perspektywie roku wynik odsetkowy był wrażliwy na spadek stóp procentowych. Potencjalne obniżenie stóp procentowych o 2 pp. (test warunków skrajnych) spowodowałoby zmianę dochodu z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie w wysokości -32 003,7 tys. zł, co stanowi 54,5% funduszy własnych na 30.06.2019 r.

W obszarze ryzyka stopy procentowej w pierwszym półroczu 2019 r. występowały przekroczenia limitu wewnętrznego dot. maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 1 pp. w relacji do funduszy własnych. Odchylenie w przypadku limitu na zmianę wyniku odsetkowego było zdeterminowane przede wszystkim spadkową tendencją w zakresie funduszy własnych.

Zarządzanie ryzykiem walutowym

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany, utrzymując całkowitą pozycję walutową na poziomie nie powodującym konieczności utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

W celu ograniczenia ryzyka walutowego wynikającego z utrzymywania pozycji w walutach obcych, w Banku funkcjonuje:

- limit VAR (LVAR) stanowiący maksymalny akceptowany przez Bank poziom limit VAR (LVAR) stanowiący maksymalny akceptowany przez Bank poziom VAR,
- limit pozycji walutowej całkowitej Banku (LPC),
- nocny limit wysokości pozycji walutowej netto dla poszczególnych walut odpowiadający sumie operacji otwartych i niezamkniętych na koniec danego dnia roboczego w każdej walucie obcej oddzielnie (LN).

Na dzień 30 czerwca 2019 r. obowiązywał limit na pozycję walutową całkowitą w wysokości 0,6% funduszy własnych Banku, natomiast limity na pozycje walutowe netto dla poszczególnych walut obcych wynosiły:

- 1) Limit na pozycję walutową netto w USD - 50 000 USD
- 2) Limit na pozycję walutową netto w EUR - 150 000 EUR
- 3) Limit na pozycję walutową netto w CHF - 20 000 CHF
- 4) Limit na pozycję walutową netto w GBP - 25 000 GBP
- 5) Limit na pozycję walutową netto w NOK - 50 000 NOK
- 6) Limit na pozycję walutową netto w CAD - 10 000 CAD
- 7) Limit na pozycję walutową netto w DKK - 50 000 DKK
- 8) Limit na pozycję walutową netto w SEK - 50 000 SEK
- 9) Limit na pozycję walutową netto w CZK - 50 000 CZK
- 10) Limit na pozycję walutową netto w AUD - 10 000 AUD
- 11) Limit na pozycję walutową netto w HUF - 250 000 HUF

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego Bank oblicza metodą podstawową. W pierwszym półroczu 2019 r. występowały przypadki przekroczenia ogólnego poziomu ryzyka określonego przez limity apetytu na ryzyko. Przekroczenie zdeterminowane było zmianą poziomu funduszy własnych. Relacja pozycji walutowej całkowitej w odniesieniu do funduszy Banku (0,34% na ostatni dzień roboczy czerwca 2019 roku,

max. 0,81% w pierwszym półroczu 2019 roku) nie powodowała konieczności tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego. Z uwagi na skalę działalności walutowej oraz uzyskane parametry, generowane ryzyko w pierwszym półroczu 2019 r. nie stanowiło zagrożenia dla funkcjonowania Banku i kształtowało się na niskim poziomie.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy wykonywał operacje walutowe obciążone ryzykiem kursowym, takie jak: polecenia wypłaty w obrocie dewizowym na dobro i w ciężar rachunków złotych, operacje przewalutowania z rachunków walutowych na rachunki złote oraz z rachunków złotych na rachunki walutowe, a także operacje wymiany kantorowej w kasach Banku.

W Banku na dzień 30 czerwca 2019 r. wystąpiło ryzyko walutowe związane z ewidencjonowaniem czynnych kredytów walutowych udzielonych w latach ubiegłych na kwotę 18 147 tys. EUR. Na koniec I półrocza 2019 r. bieżące zadłużenie z tytułu ww. kredytów wyniosło 11 096 tys. EUR. Na dzień 30 czerwca 2019 r. nie zanotowano transakcji pozabilansowych ewidencjonowanych jako linie kredytowe w rachunku kredytowym lub zobowiązania gwarancyjne w EUR.

Poszczególne oddziały Banku prowadzące obsługę dewizową informowały na bieżąco komórkę zarządzającą ryzykiem walutowym o znaczących operacjach mających wpływ na pozycję walutową. Komórka zarządzająca ryzykiem walutowym każdorazowo reaguje na zmiany pozycji walutowej dopasowując jej wielkość do aktualnego i prognozowanego zapotrzebowania na walutę, bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku walutowym. Wyżej wymienione działania mają na celu uzyskanie optymalnej relacji: osiągany zysk do ponoszonego ryzyka.

Na koniec I półrocza 2019 r. roku osiągnięto ze zrealizowanych różnic kursowych wynik w wysokości 1 674 tys. zł wobec 1 755 tys. zł w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Ryzyko płynności/finansowania

Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko finansowania - część ryzyka płynności, będąca zagrożeniem niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań oraz osiągnięcie założonej rentowności, stałego i rosnącego wyniku finansowego.

W Banku obowiązuje system limitów płynnościowych mających na celu kształtowanie odpowiednich relacji pomiędzy składnikami bilansowymi i pozabilansowymi w celu osiągnięcia optymalnego wyniku finansowego, przy jednoczesnym utrzymaniu płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej z zachowaniem nadzorczych miar płynności.

Podstawą polityki Banku w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela aktywów płynnych oraz stabilnych źródeł finansowania, w szczególności stabilnej bazy depozytowej osób prywatnych. Podstawową metodą pomiaru ryzyka jest luka płynności, tj. zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych, sporządzane przez Bank na koniec miesiąca. Aktywa i pasywa są grupowane według podobnej charakterystyki oraz rozdzielane do przedziałów czasowych według wartości bilansowej i terminów zapadalności/wymagalności, zgodnie z zasadami urealniania poszczególnych kategorii, przyjętymi przez Bank.

Bank posiada również narzędzie w postaci planów awaryjnych, określających tryb zarządzania kryzysami płynności, łącznie z procedurami mającymi uzupełnić braki przepływów pieniężnych w sytuacjach awaryjnych. Plany awaryjne, stanowiące integralną część procesu zarządzania płynnością, określają podział

kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych osób i komórek organizacyjnych zarówno na etapie identyfikacji symptomów sytuacji awaryjnej, a także w momencie jej wystąpienia.

Oprócz limitów ostrożnościowych, analizie i kontroli podlegają wskaźniki M1-M4 wynikające z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku z późn. zm. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności:

- 1) Luka płynności krótkoterminowej (M1),
- 2) Współczynnik płynności krótkoterminowej (M2),
- 3) Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (M3),
- 4) Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4).

Na dzień 30 czerwca 2019 roku wykorzystanie zarówno nadzorczych miar płynności jak i wskaźnika LCR, określających dopuszczalny poziom ryzyka płynności w Banku, kształtował się zgodnie z ustalonymi i obowiązującymi normami, z wyjątkiem normy M3. Luka płynności krótkoterminowej ukształtowała się na poziomie 1 038 827 tys. zł, współczynnik płynności krótkoterminowej uzyskał wartość 4,19, współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ukształtował się na poziomie 1,87. Wskaźnik LCR uzyskał wartość 613%.

Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (M3) został zrealizowany na koniec czerwca 2019 r. na poziomie 0,53 przy wymaganym poziomie min. 1,00. Utrzymujące się przekroczenie limitu nadzorczego miary płynności M3 spowodowane było obniżeniem poziomu funduszy własnych.

Posiadane przez Bank rezerwy płynności na koniec czerwca 2019 roku stanowiły 48,35% sumy bilansowej netto.

W strukturze aktywów płynnych występują pozycje charakteryzujące się wysoką płynnością z dominującym udziałem portfela bonów pieniężnych.

W związku z wygaśnięciem (z końcem 2018 roku) umowy Zrzeszenia łączącej Bank w Bankiem BPS S.A., Bank nie posiada dodatkowych narzędzi wsparcia płynnościowego.

Zarówno w I półroczu 2019 r., jak i obecnie nie występuje zagrożenie utraty płynności płatniczej Banku. Działalność Podkarpackiego Banku Spółdzielczego opiera się na stabilnych źródłach finansowania, a główne źródło finansowania aktywów stanowi baza depozytowa, która na koniec czerwca 2019 r. skupiała 74,2% depozytów osób prywatnych.

Zarządzanie płynnością bieżącą

Zarządzanie płynnością bieżącą Banku oparte było o przyjęte i obowiązujące w Banku zasady zarządzania tym obszarem działalności określone w Instrukcji Służbowej Zasady zarządzania ryzykiem płynności bieżącej w Podkarpackim Banku Spółdzielczym. Zarządzanie i analiza danych miała na celu zapewnienie płynności, ograniczenie ryzyka działalności Banku oraz uzyskanie dobrego wyniku finansowego na przeprowadzanych operacjach, jak i na całej działalności Banku, a także zapewnienie dobrej organizacji pracy i poczucia bezpieczeństwa klientów Banku.

Działalność Banku analizowana była każdego dnia, począwszy od środków w kasach, poprzez środki na rachunkach bankowych, wpływy środków na rachunki, zapotrzebowania na kredyty, wpływy depozytów, likwidacja depozytów itp. Codzienna analiza pozwoliła na zapewnienie płynnej obsługi klientów i ograniczenie związanego z tym ryzyka.

W I półroczu 2019 r. Bank utrzymywał środki na rachunku rezerwy obowiązkowej, których średnia arytmetyczna na każdy dzień danego miesiąca zgodna była ze sporządzaną co miesiąc „Deklaracją w sprawie wysokości rezerwy obowiązkowej banku”.

Analizując wysokość stóp procentowych na rynku międzybankowym środki na rachunku rezerwy wykorzystywano w następujący sposób:

- 1) utrzymanie zadeklarowanej kwoty,
- 2) dokonywanie bieżących rozliczeń pieniężnych,
- 3) gromadzenie wolnych środków w przypadku niskich stawek na rynku międzybankowym,
- 4) inwestowanie celem założenia depozytu w przypadku atrakcyjnych stawek na rynku międzybankowym.

Po ustaleniu poziomu środków w danym dniu oraz po zaplanowaniu potrzeb i nadwyżek na kolejne dni ustalano tzw. wolne środki, które lokowane były w formie lokat na rynku międzybankowym.

W ostatnim dniu tygodnia w oparciu o prognozy zapotrzebowania na środki na kolejny tydzień, dokonywano inwestycji w 7-dniowe bony pieniężne. Na dzień 30 czerwca 2019 r. Bank posiadał w portfelu bony pieniężne NBP o wartości 1 024 832 tys. zł według wartości bilansowej.

6.4 Zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykami pokrewnymi

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko (możliwość) poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. Do obszaru ryzyka operacyjnego włącza się ryzyko prawne, natomiast wyłącza się ryzyko strategiczne oraz ryzyko reputacji, które jest związane z ryzykiem biznesowym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym ma na celu stałe ograniczanie ryzyka operacyjnego, ochronę zasobów Banku, jego systemów i procesów oraz zabezpieczanie się przed ewentualnymi skutkami ryzyka operacyjnego. Dążeniem długofalowym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie standardów zarządzania zgodnych z wymogami nadzorczymi oraz zaadaptowanie na swoje potrzeby najlepszych rozwiązań praktyk biznesowych w celu ochrony zasobów i utrzymania stabilnej pozycji Banku na obsługiwanym rynku.

Do głównych zadań systemu należy dostarczenie informacji na temat ryzyka, jego profilu oraz poziomu strat, stosowanie działań redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący: identyfikację i ocenę ryzyka, pomiar i monitorowanie, raportowanie ryzyka operacyjnego oraz jego kontrolę. Bank wykorzystuje w procesie monitorowania ryzyka operacyjnego analizę kluczowych czynników ryzyka (KRI), ponadto identyfikuje główne źródła zagrożeń występujących w działalności, organizacji i otoczeniu Banku w ramach tzw. samooceny ryzyka operacyjnego.

Ryzyko bancassurance

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem bancassurance jest stałe dążenie do poprawy efektywności współpracy z zakładami ubezpieczeń w zakresie skuteczności zabezpieczenia ryzyka kredytowego oraz kształtowania właściwych relacji z klientami w celu ograniczenia ich wpływu na poziom ryzyka reputacji, prawnego oraz ryzyka braku zgodności. Szczegółowe wytyczne dotyczące zarządzania obszarem związanym z bancassurance zawarte są w Polityce w zakresie bancassurance w Podkarpackim Banku Spółdzielczym, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Ryzyko technologiczne

Bank posiada systemy informatyczne związane z gospodarką własną, procesami zarządczymi, obszarem finansowo-księgowym, podatkowym i kadrowym jak również systemy i aplikacje informatyczne wspomagające funkcjonowanie produktów bankowych, sprzedaż oraz relacje z Klientami.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa jest systematyczne dostosowywanie systemów do wymogów prawa, poprawne wprowadzanie nowych produktów oraz nowych

wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykami, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.

Ryzyko modeli

Ryzyko modeli - oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem modeli w Banku jest utrzymanie wysokiej jakości używanych modeli oraz ograniczanie ryzyka modeli i jego wpływu na wyniki finansowe Banku i jego kapitał wewnętrzny w granicach przyjętego poziomu tolerancji na ryzyko. Dążeniem długofalowym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w zarządzaniu ryzykiem modeli jest promowanie wysokich standardów w zakresie zarządzania ryzykiem modeli oraz posiadanie przez bank bieżącej i kompleksowej wiedzy o poziomie ryzyka poszczególnych modeli, jak również w ujęciu zagregowanym. Bank identyfikuje ryzyko modeli na niskim poziomie.

6.5 Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

Podstawowym celem realizacji Polityki zgodności w Banku jest uzyskanie stanu, w którym wszelkie działania Banku, jego organów i pracowników są w maksymalnym stopniu zgodne z przyjętymi przepisami prawnymi, regulacjami wewnętrznymi a także standardami rynkowymi.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności ma na celu ograniczanie negatywnych skutków finansowych i niefinansowych nieprzestrzegania przepisów prawa, wymogów organów nadzorczych oraz standardów rynkowych, wynikające z:

- 1) niezgodności regulacji wewnętrznych i standardów postępowania z obowiązującymi przepisami prawa, uchwałami i rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego oraz standardami i praktykami rynkowymi,
- 2) naruszeń związanych z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów obowiązujących w Banku, przez pracowników Banku oraz wobec pracowników Banku,
- 3) nieetycznego postępowania Banku lub jego pracowników wobec klientów lub kontrahentów.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje:

- 1) Identyfikację ryzyka poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych, na podstawie uzyskiwanych informacji wewnętrznych i zewnętrznych o wymaganiach w zakresie zgodności,
- 2) ocenę ryzyka poprzez jego pomiar lub szacowanie (m.in. mapa ryzyka, wskaźniki KRI),
- 3) kontrolę ryzyka poprzez projektowanie i stosowanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) monitorowanie wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 5) raportowanie na temat ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu.

Podstawowym narzędziem oceny ryzyka braku zgodności w Banku jest prowadzona mapa ryzyka braku zgodności obrazująca profil ryzyka w zakresie funkcjonujących w Banku procesów istotnych.

6.6 Pozostałe ryzyka

Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne, stanowiące element ryzyka biznesowego, jest rozumiane jako obecne lub przewidywane ryzyko niekorzystnego oddziaływania na źródła przychodów Banku oraz w konsekwencji na

wielkość posiadanych kapitałów (funduszy), wynikające ze zmian w otoczeniu biznesowym oraz z niekorzystnych decyzji biznesowych, wadliwej ich realizacji lub braku reakcji na zmiany w tym otoczeniu.

Celem Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest utrzymanie dotychczasowej stabilnej pozycji rynkowej z zachowaniem znaczącego udziału w lokalnym rynku usług bankowych, koncentrując swoją uwagę na klientach segmentu małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów indywidualnych, detalicznych. Bank w odpowiedzi na oczekiwania jednostek samorządu terytorialnego zamierza także realizować współpracę z podmiotami ww. sektora na zasadach rachunku ekonomicznego.

Strategia Banku opiera się na zapewnieniu klientom szerokiego i bezpiecznego dostępu do usług bankowych poprzez wykorzystanie wielokanałowego modelu dystrybucji, opartego zarówno na bankowości tradycyjnej, jak też elektronicznych modułach komunikacji biznesowej.

Do źródeł zagrożeń dla realizacji przyjętych kierunków strategii rozwoju Bank zaliczał przede wszystkim następujące czynniki: niesprzyjającą sytuację rynkową, w tym związaną z fazą niskich stóp procentowych oraz rosnące wymogi regulacyjne, niższe od oczekiwań efekty działań windykacyjnych, możliwość ponoszenia dalszych skutków materializacji ryzyka kredytowego.

Ryzyko reputacji

Ryzyko związane z reputacją, czyli ryzyko wynikające z negatywnego nastawienia opinii publicznej oraz pogorszenia wizerunku Banku, jest nierozdzielnie związane z działalnością każdego podmiotu działającego na rynku finansowym, w tym również Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. Negatywne nastawienie opinii publicznej może wynikać z rzeczywistego sposobu prowadzenia działalności przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy, czy też z praktyk całego sektora bankowego lub finansowego.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku oraz minimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia okoliczności mogących mieć wpływ na naruszenie wizerunku Banku.

Z uwagi na realizację przez Bank Programu Postępowania Naprawczego, a także mając na uwadze fakt publikacji informacji na temat wyników finansowych (straty) za 2018 r. i straty lat ubiegłych, Bank ze względów ostrożnościowych na przestrzeni 2019 roku identyfikował potencjalne ryzyko reputacji monitorując ewentualne jego skutki. Ponadto, w rachunku kapitału wewnętrznego Bank wykazywał dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ww. ryzyka. W 2019 r. Bank nie odnotował wystąpienia negatywnych zjawisk w skali, która mogłaby świadczyć o materializacji ryzyka reputacji.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe definiowane jest w Podkarpackim Banku Spółdzielczym jako ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje: ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji.

Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując plan ekonomiczno-finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Monitorowanie ryzyka biznesowego w Banku odbywa się w oparciu o analizę postępów w realizacji strategii, ocenę zmian otoczenia Banku mających wpływ na realizację strategii oraz ocenę pozycji rynkowej, analizę realizacji planów finansowych i marketingowych, ocenę istotności ryzyka strategicznego, przeprowadzaną w ramach oceny adekwatności kapitałowej, ocenę kapitałowych testów warunków skrajnych, analizę ryzyka wyniku finansowego.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji polityk i planów

finansowych i strategicznych Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno - sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

Istotne obciążenie w kontekście adekwatności kapitałowej Banku stanowił poziom odnotowanej straty za 2018 r. i straty lat ubiegłych (-76 909 tys. zł), odniesionej w ciężar kapitału podstawowego Tier I, która wystąpiła w związku z koniecznością utworzenia rezerw i odpisów aktualizujących z tytułu należności.

6.7 Zarządzanie kapitałem

Ryzyko niewypłacalności (kapitałowe) – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem (ryzykiem niewypłacalności) jest zapewnienie odpowiedniej struktury i systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju ryzyka prowadzonej działalności, głównie poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku. Cele szczegółowe zawarte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy zobowiązany jest przestrzegać wymogów kapitałowych i wytycznych dotyczących adekwatności kapitałowej przyjętych w ramach pakietu CDR IV/CRR.

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanej przez Bank bazy kapitałowej jest wystarczająca do spełnienia wymagań regulacyjnych w zakresie wymogów kapitałowych oraz kapitału wewnętrznego. Publikowanie informacji na temat adekwatności kapitałowej banku realizowane jest w ramach regulacji uzupełniających dotyczących polityki ujawnień.

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie kapitału, w sposób ciągły, na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje m. in.: identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka, szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego, monitorowanie, raportowanie, prognozowanie oraz limitowanie adekwatności kapitałowej, przeprowadzanie kapitałowych testów warunków skrajnych (w kilku wariantach), w odniesieniu do poziomu łącznego współczynnika kapitałowego oraz współczynnika kapitału TIER I, dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego, weryfikację okresową procesu oceny adekwatności kapitałowej.

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są: łączny współczynnik kapitałowy, współczynnik kapitału TIER I, współczynnik kapitału podstawowego TIER I, relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, wskaźnik dźwigni.

Z uwagi na zaistniałe w I półroczu 2019 r. zdarzenia, które determinowały znaczące obniżenie funduszy własnych, Bank na przestrzeni 2019 r. realizował działania mające na celu dostosowanie skali działalności do możliwości kapitałowych, uzyskując efekt istotnego obniżenia łącznego wymogu kapitałowego.

Wskutek powyższych zmian, główne wskaźniki adekwatności kapitałowej Banku na koniec czerwca 2019 roku kształtowały się na następującym poziomie:

- łączny współczynnik kapitałowy – **5,06%**,
- współczynnik kapitału TIER I – **0,32%**,
- współczynnik kapitału podstawowego TIER I – **0,10%**,
- wskaźnik dźwigni – **0,20** (definicja przejściowa), **0,13** – w pełni wprowadzona definicja.

Na koniec I półrocza 2019 r. wystąpiła konieczność utrzymywania kapitału wewnętrznego. Wartość funduszy własnych kształtowała się na poziomie niższym w stosunku do minimalnego regulacyjnego wymogu kapitałowego.

Poprawa sytuacji Banku w zakresie adekwatności kapitałowej, wzmocnienie posiadanej bazy kapitałowej oraz docelowo uzyskanie poziomów współczynników kapitałowych uwzględniających wymogi regulacyjne i

wymagane poziomy współczynników wraz z wymogiem połączonego bufora stanowi jedno z głównych założeń realizowanego przez Bank procesu naprawczego oraz Strategii Banku.

7.Kultura organizacji

Podkarpacki Bank Spółdzielczy realizuje stabilną i bezpieczną formę funkcjonowania, która ma wpływ na postępowanie kierownictwa i pracowników Banku. Ustalenie wspólnych wartości i wzorów postępowania całej załogi jest istotnym zadaniem realizowanym przez kadrę kierowniczą.

Fundamentalnym celem Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, w zakresie kultury organizacyjnej, jest realizowanie obowiązujących norm postępowania. Normy i zasady działania są zapisane w formie wytycznych, procedur, opisu stanowisk pracy, profilu wymagań.

Podstawową przesłanką funkcjonowania Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest oferowanie usług w sposób jak najbliższy realnym potrzebom klientów. Bank stawia sobie za cel wysoką elastyczność działania oraz szybkie i sprawne dostosowanie się do oczekiwań klientów. Podstawowe znaczenie ma sposób obsługi klienta, zapewniający jak najwyższy poziom bezpieczeństwa. Istotne znaczenie ma również zapewnienie zgodności jakości obsługi z celem świadczenia obsługi bankowej na najwyższym, możliwym poziomie jakości, w sposób zapewniający jak najbardziej efektywne zaspokojenie potrzeb finansowych klientów. Równocześnie czynnikiem obecnym w działaniach pracowników Banku jest gotowość do wprowadzania zmian w celu podwyższenia jakości obsługi. Gotowość świadczenia usług w nowy, bardziej efektywny sposób jest czynnikiem uwzględnianym w ocenie oraz w poziomie wynagrodzenia pracowników Banku.

Podstawowym, kulturowym uwarunkowaniem funkcjonowania Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest wykazywanie przez pracowników Banku wysokiego poziomu własnej inicjatywy. Obsługa klientów Banku powinna łączyć w sobie wysoką odpowiedzialność oraz skłonność do poszukiwania nowych efektywnych rozwiązań. Świadomość konieczności zarządzania ryzykiem bankowym jest powszechnym elementem szkolenia pracowników. Istotnym czynnikiem oceny pracowników jest także zdolność do generowania dochodów Banku. Przedsiębiorczy sposób myślenia i dostosowane do tego sposobu działanie jest głównym kierunkiem szkolenia pracowników zajmujących się bezpośrednią obsługą klientów. Aktywność w wykorzystaniu pojawiających się, nowych możliwości świadczenia usług bankowych jest stale pozytywnie wspierana przez Zarząd Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. W celu uzyskania możliwości rozwojowych Bank angażuje znaczące środki finansowe w profesjonalne szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji pracowników.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy dostrzega ścisły związek między celami strategicznymi Banku i strukturą organizacyjną. Korzystne zmiany w pozycji konkurencyjnej są uzyskiwane w wyniku efektywnie przeprowadzanych zmian strukturalnych.

Zarząd Podkarpackiego Banku Spółdzielczego podejmuje działania mające na celu powiązanie osiągania celów strategicznych Banku z konkretnymi celami postępowania poszczególnych pracowników. Inicjowanie i podtrzymywanie gotowości do pozytywnych zmian jest jednym z podstawowych celów wyższej kadry zarządzającej Banku. Równie ważny jest wpływ zmian organizacyjnych na poziom zadowolenia klientów. Dzięki utrzymywaniu wysokiego poziomu zadowolenia klientów możliwe jest utrzymanie równowagi między krótkoterminowymi celami finansowymi i długoterminową lojalnością klientów Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. Dodatkowym czynnikiem oceny jest wpływ na wewnętrzną efektywność funkcjonowania procesów organizacyjnych Banku.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy podwyższa jakość rozwiązań informatycznych, których celem jest efektywne przetwarzanie informacji. Dodatkowymi, istotnymi konsekwencjami zmian technologicznych jest skracanie czasu wykonywania transakcji bankowych. Poprawa technicznego funkcjonowania podstawowych procesów bankowych ma istotne znaczenie dla osiągnięcia wyższej efektywności. Czynnikiem wpływającym na poprawę wyniku finansowego Banku jest zarówno zadowolenie pracowników jak i satysfakcja klientów. Na zadowolenie pracowników korzystnie wpływa jasność reguł zarządzania oraz konsekwencja w realizacji postawionych zadań. Natomiast zadowolenie klientów wynika z systematycznej analizy oczekiwań oraz długookresowego budowania relacji opartych na wzajemnym zaufaniu. Ważnym elementem działalności banku jest i będzie także zaangażowanie w realizację istotnych społecznie celów. Silnym czynnikiem identyfikacyjnym jest współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego. Ten rodzaj działalności ma istotny wpływ na tworzenie pozytywnego wizerunku Banku. Odpowiedzialność społeczna Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest bezpośrednią przyczyną zawierania wielu korzystnych finansowo transakcji. Także

postępowanie zgodne z zasadami etyki przynosi w ocenie Banku zarówno jakościowe, jak i finansowe efekty. Ważnym elementem tworzenia pozytywnego wizerunku Banku jest także uczestnictwo w przedsięwzięciach mających na celu zwiększenie atrakcyjności gospodarczej obszarów funkcjonowania banku. Uczestnictwo Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w lokalnych inicjatywach oraz wielu organizacjach samorządów gospodarczych jest przejawem równoczesnej troski o społeczny kontekst działalności Banku oraz poziom rozwoju gospodarczego.

8. Zasady Ładu Korporacyjnego

Podkarpacki Bank Spółdzielczy stosuje Zasady Ładu Korporacyjnego przyjęte na mocy uchwały nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014, w możliwie najszerszym zakresie, przy uwzględnieniu zasady proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru działalności i specyfiki organizacji. Zasady Ładu Korporacyjnego są zbiorem zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne w Banku, w tym relacje z udziałowcami i klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy stosuje również Kodeks Etyki Bankowej – dokument opracowany przez Związek Banków Polskich, zawierający zbiór zasad postępowania odnoszących się do banków, osób w nich zatrudnionych oraz osób za których pośrednictwem banki wykonują czynności bankowe. Uchwałą Zarządu Banku zobowiązała wszystkich pracowników do stosowania zasad zawartych w Kodeksie.

9. Pozostałe informacje

Bank nie otrzymywał wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych.

10. Perspektywy na przyszłość

Na koniec I półrocza 2019 r. Bank posiadał sumę bilansową w kwocie 2 821 740 547,15 zł oraz uzyskał zysk netto w wysokości 13 588 073,75 zł. Z uwagi na realizację uchwał ZP z dnia 28 czerwca br. w sprawie określenia sposobu pokrycia straty za 2018 r. oraz straty lat ubiegłych, wystąpiło znaczące obniżenie kapitału Tier I. Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na sytuację kapitałową Banku było dokonanie przez sąd w I kwartale br. rejestracji połączenia spółek transakcji znakowej, co wpłynęło na wysięgowanie ujmowanego w kapitale Tier I funduszu z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 47,3 mln zł. Z uwagi na powyższe, wskaźniki kapitałowe Banku oraz wskaźnik płynności długoterminowej M3 kształtują się poniżej minimalnych regulacyjnych norm nadzorczych.

Bank, mając na uwadze konieczność odbudowy bazy kapitałowej poddał badaniu przez biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe według stanu na 31.05.2019 r. oraz złożył do UKNF wnioski o wydanie zezwolenia na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku netto wypracowanego we wskazanym okresie.

W kolejnym okresie konieczna jest kontynuacja działań na rzecz wzmocnienia wyniku finansowego, na poziomie zapewniającym możliwość dalszej odbudowy funduszy własnych, co będzie możliwe przy realizacji optymistycznych scenariuszy dot. oczekiwanych przez Bank efektów działalności windykacyjnej.

Obecną sytuację Banku determinuje niekorzystna sytuacja kapitałowa i związana z tym konieczność ograniczenia skali działalności. Powyższe wiąże się ze spadkiem rentowności działania. W celu odbudowy bazy kapitałowej konieczna jest dalsza intensyfikacja działań w obszarze restrukturyzacji i windykacji. Ma ona zapewnić uzyskiwanie stabilnego tempa wzrostu przychodów z tytułu odzyskiwanych kwot i rozwiązywanych rezerw oraz przyczynić się do zmniejszenia wartości kredytów zagrożonych, przy minimalizowaniu ponoszonych kosztów. Dodatkowo, przy znaczącym ograniczeniu działalności kredytowej, wyzwaniem na kolejne okresy jest konieczność przebudowy struktury przychodowej w kierunku wzmocnienia przychodów pozaodsetkowych, uzyskiwanych z innych tytułów (nie powiązanych z produktem kredytowym). Bank przewiduje także dalsze działania na rzecz istotnego ograniczenia kosztów działania, wynikające przede wszystkim z realizowanego zmniejszenia skali działalności.

Bank identyfikuje zagrożenie realizacji przyjętych celów dot. wyniku finansowego i adekwatności kapitałowej w niższej niż oczekiwana skuteczności działań windykacyjnych, jak również w obszarze związanym z ewentualną koniecznością dalszych zmian klasyfikacji ekspozycji kredytowych i wystąpieniem dodatkowych kosztów materializacji ryzyka kredytowego. Ponadto, Bank upatruje niekorzystny wpływ w czynnikach zewnętrznych, takich jak: brak wzrostu stóp procentowych oraz zmiany otoczenia regulacyjnego

determinujące konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów dostosowań prawnych. Występuje ponadto niepewność co do przyszłych rozwiązań systemowych dotyczących modelu funkcjonowania sektora banków spółdzielczych w Polsce.

Wskazanie założeń strategii Banku na najbliższe lata

Założenia Strategii Banku na najbliższe lata są opierają się na kontynuacji działań w kluczowych dla Banku obszarach, dotyczących w szczególności:

- 1) odbudowy funduszy własnych Banku oraz poprawy sytuacji w obszarze adekwatności kapitałowej,
- 2) poprawy jakości i struktury portfela kredytowego oraz obniżenia poziomu ryzyka kredytowego,
- 3) dalszej przebudowy struktury aktywów ważonych ryzykiem w celu obniżenia wymogu kapitałowego,
- 4) uzyskanie korzystnych efektów optymalizacji kosztowej,
- 5) poprawa efektywności działania, głównie w obszarze windykacyjnym.

Głównym celem na najbliższy okres pozostaje zwiększenie efektywności działania (przede wszystkim w obszarze windykacyjnym) w celu uzyskania wyniku finansowego na poziomie stanowiącym realne źródło wzmocnienia bazy kapitałowej oraz poprawa jakości portfela kredytowego.

Wzmocnienie efektów windykacyjnych jest kluczowe w związku z realizowanym ograniczeniem skali działania, jako efekt przeciwwagi dla spadających przychodów z działalności kredytowej.

Obserwowana jest sukcesywna poprawa sytuacji w zakresie adekwatności kapitałowej dot. zmiany struktury aktywów ważonych ryzykiem w wyniku przebudowy obligacji kredytowego w kierunku bardziej zdywersyfikowanych ekspozycji o niższym poziomie kapitałochłonności. Celem na rok 2019 i kolejne lata jest dalsza przebudowa struktury portfela i zmniejszenie wymogu kapitałowego poprzez kontynuację działań na rzecz ograniczenia skali działalności kredytowej Banku.

Jednocześnie, Bank będzie realizował działania nakierowane na dostosowanie wielkości posiadanej bazy depozytowej adekwatnie do zapotrzebowania na źródła finansowania, mając na uwadze konieczność ograniczania kosztów odsetkowych oraz optymalny poziom płynności.

Bank zamierza także kontynuować optymalizację procesów kredytowych w celu sukcesywnej poprawy jakości dotychczasowych ekspozycji, jak również uzyskania w przyszłości optymalnych wskaźników jakości i skorelowania poziomu ryzyka z możliwościami jego absorpcji przez Bank.

Podstawowym celem Banku jako organizacji jest reagować na zmieniające się potrzeby rynku i spełniać oczekiwania jego uczestników poprzez kreowanie oferty produktowej z zachowaniem odpowiednich standardów bezpieczeństwa. Bank zamierza utrzymać liczbę obsługiwanych klientów oraz wzmocnić ich zaufanie, głównie poprzez zapewnienie odpowiedniej jakości standardów obsługi oraz budowanie korzystnego wizerunku Banku.

Nadal aktualna pozostaje kwestia współpracy ze środowiskami lokalnymi, z zachowaniem aspektu opłacalności i oceny poziomu ryzyka podejmowanych przez Bank przedsięwzięć.

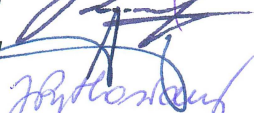
Powyższe cele Bank będzie realizował adekwatnie do możliwości finansowych i kapitałowych.

11. Ryzyko kontynuacji działalności Jednostki

Zagrożenie dla kontynuacji działalności jest związane z obecną sytuacją kapitałową Banku, wynikającą z realizacji Uchwał ZP w sprawie określenia sposobu pokrycia straty za 2018 r. oraz straty z lat ubiegłych kapitałami własnymi Banku (funduszem zasobowym i funduszem ogólnego ryzyka) oraz dokonanej rejestracji połączenia spółek transakcji znakowej. Z uwagi na obecny poziom generowanego wyniku finansowego z podstawowej działalności oraz konieczne do uzyskania cele kapitałowe, jak również obecne i przyszłe wymogi regulacyjne, warunkiem koniecznym dla ustabilizowania sytuacji Banku jest uzyskanie istotnego wzmocnienia wyniku finansowego z tytułu przychodów z działalności windykacyjnej. Bank uzależnia przebieg procesu odbudowy bazy kapitałowej od poziomu realizacji oczekiwanych efektów działalności windykacyjnej, przy założeniu uzyskania stabilizacji wyniku z tytułu rezerw i odpisów.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy pomimo trudnej sytuacji kapitałowej zamierza kontynuować działalność według założeń określonych w Strategii działania Banku oraz przyjętego Planu Naprawy na lata 2019-2023, realizując wielokierunkowe działania naprawcze w kluczowych dla Banku obszarach dot. przebudowy struktury wyniku finansowego, dalszej optymalizacji jakości i struktury portfela kredytowego, zwiększenia efektywności działania głównie w obszarze zarządzania wierzytelnościami trudnymi, poprawy adekwatności kapitałowej oraz ograniczenia kosztów funkcjonowania w związku z realizowanym zmniejszeniem skali działalności.

ZARZĄD BANKU

1. *Monika Krawczyk* – p.o. Prezes Zarządu
2. *Agata Niemczyk* – Wiceprezes Zarządu
3. *Rafael Lelito* – Wiceprezes Zarządu
4. *Tomasz Seweryn* – Wiceprezes Zarządu
5. *Jolanta Pytlowany* – Członek Zarządu

**PODKARPACKI
BANK SPÓŁDZIELCZY
38-500 SANOK
-1-**

.....
(pieczęć firmowa)

Sanok, dnia 16 września 2019 roku